

На черговому пленарному засіданні сесії Київради депутати розглянули Статут про столицю.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1848 р. У Пешті (частина нинішнього Будапешта) спалахнуло народне повстання. Початок революції в Угорщині, спрямованої на здобуття національної незалежності. ■ 1919 р. У Катеринославі (нині Дніпропетровськ) засновано український музично-драматичний театр. ■ 1928 р. До польського сейму обрано 67 представників українців Галичини. ■ 1945 р. Відновилися польоти з відбудованого після війни київського аеропорту «Жуляни». ■ 1990 р. У Стрию на Львівщині уперше на радянському просторі на державній установі офіційно піднято жовто-синій прапор.

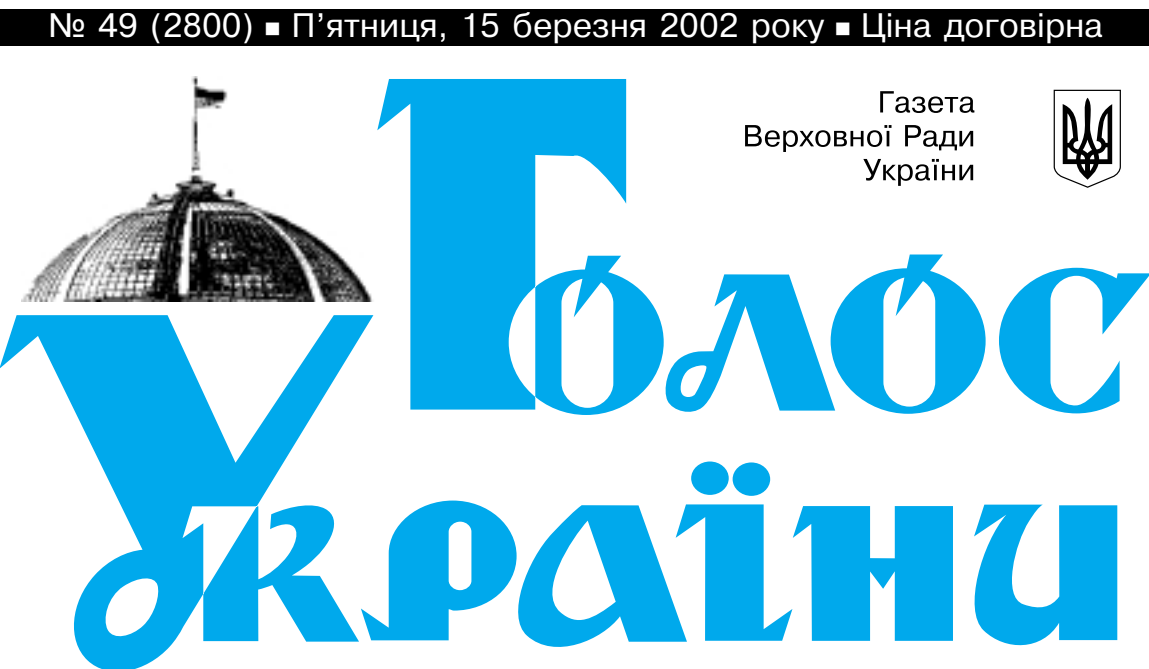
Київрада прийняла за основу проект Статуту міста

Серед багатьох пунктів, оприлюднених до порядку денного останнього пленарного засідання 9-ї сесії Київради, найважливішим було питання «Про Статут територіальної громади міста Києва». Доповідав київський міський голова Олександр Омельченко. З п'яти розроблених проектів на обговорення винесено один — опрацьований Науково-дослідним інститутом соціально-економічних проблем Києва. Це реалізація статті 5 Закону «Про столицю України місто-герой Київ». В основу Статуту покладено Конституцію України, закони «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», інші законодавчі акти та нормативи Київради, а також вимоги Європейської хартії про місцеве самоврядування.

У преамбулі документа, зокрема сказано, що Київрада висловлюючи волю та інтереси жителів Києва, приймає Статут територіальної громади міста, прагнучи забезпечити права та свободи кожного конкретного киянина, соціальну та міжнаціональну злагоду, відроджувати, зберігати та розвивати історичні, духовні й культурні традиції Києва, забезпечити найкращу організацію міського життя на принципах демократії.

Ці заходи обгрунтовані у 10 розділах і 80 статтях проекту Статуту.

(Закінчення на 2-й стор.).

Газета
Верховної Ради
України

Спостерігачів реєструють, а кандидатів знімають

На своєму черговому засіданні ЦВК зареєструвала на виборах до Верховної Ради України 51 спостерігача від Бюро демократичних інститутів і прав людини Організації з безпеки і співробітництва в Європі, 10 спостерігачів від Парламентських Зборів союзу Білорусі та Росії, двох — від Сейму Латвійської Республіки і одного — від Посольства Італії в Україні.

Очікується, що на вибори в Україну прийдуть понад 500 спостерігачів.

(Закінчення на 2-й стор.).

У пекло — за власним бажанням

За тиждень до опікового центру Житомирської обласної лікарні з різних районів привезли трьох пацієнтів, які потрапили сюди через те, що хотіли заробити на «брухті» кольорових металів.

Отже, закінчилося відносно зимове затишшя... «Якщо й зможуть вижити, то будуть приречені на глибоку інва-

лідність», — такого невтішного висновку дійшли медики. 22-річний юнак в особливі тяжкому стані: вигоріли всі м'язи на спині, доводиться навіть видаляти кістки хребта й тазу. У 16-річного хлопця обгоріли обидві руки і права стопа, повідомляє наш власний кореспондент Олексій КАВУН.

І в Антарктиді пальми будуть

Експедиція донецьких альпіністів вирушила до Аргентини, де цими днями планує сходження на найвищу точку Південної Америки — гору Аконкагуа.

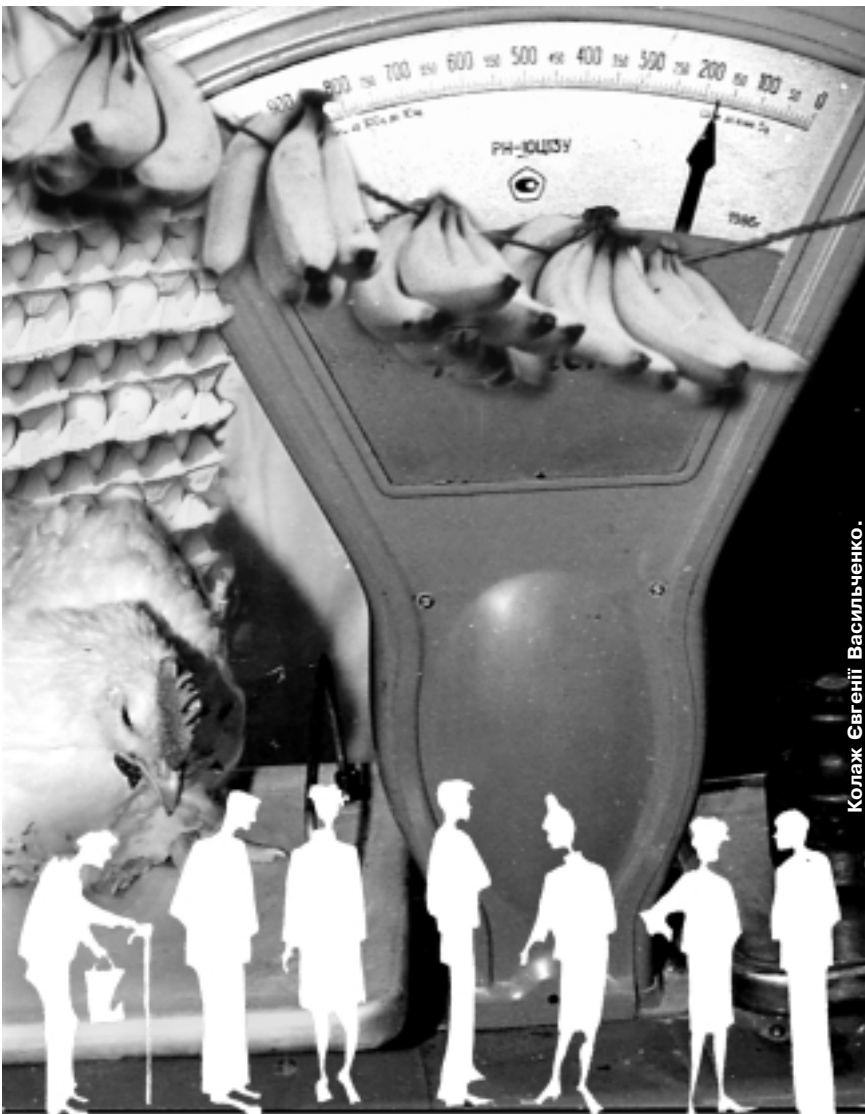
Ця вершина стане одним із етапів проекту «Донбас на вищих точках континентів планети Земля». Ініціаторами такої акції, приуроченої до 70-річчя області, виступили громадська асоціація «Трете тисячоліття» та обласна федерація альпінізму та скелелазіння.

(Закінчення на 3-й стор.).

"ПРАВО СПОЖИВАЧА — БУТИ ПОЧУТИМ"

Саме під таким гаслом і проходить нинішній рік. Сьогодні минає сорок років з того часу, як було опубліковано спеціальну постанову президента Сполучених Штатів Америки Джона Кеннеді. У ній вперше декларувалися права людини як споживача: на безпечність товарів та послуг, на інформацію про них, на вибір, а також право бути вислуханим у суді, якщо три перші положення ігноруються. З легкої руки журналістів цей документ отримав назву «Біль про права», а день його проголошення відтоді став всесвітнім Днем прав споживачів.

(Продовження теми на 8-й стор.).

Колаж Євгенії Васильченко.

Затверджено постановою
Центральної виборчої комісії
від 10 січня 2002 року № 38

Роз'яснення

Центральної виборчої комісії щодо заборони надання виборцям грошей чи безоплатно або на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерей, інших матеріальних цінностей під час проведення передвиборної агітації у період виборчого процесу по виборах народних депутатів України 31 березня 2002 року

Конституція України гарантує громадянам України право брати участь в управлінні державними справами, вільно обирати і бути обраними. Вибори народних депутатів України є вільними та відбуваються на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування.

Надзвичайно важливим етапом виборчого процесу є проведення передвиборної агітації.

Передвиборна агітація відповідно до частини першої статті 50 Закону України «Про вибори народних депутатів України» розпочинається за 50 днів до дня виборів, тобто 9 лютого 2002 року, і закінчується о 24 годині 29 березня 2002 року.

Передвиборна агітація може здійснюватися у будь-яких формах і будь-якими засобами, що не суперечать Конституції України та законам України.

Центральна виборча комісія роз'яснює, що з метою забезпечення умов для вільного формування та виявлення волі виборців при голосуванні, реалізації принципу рівності всіх кандидатів у народні депутати України частиною шостою статті 56 Закону України «Про вибори народних депутатів України» забороняється проведення передвиборної агітації, що супроводжується наданням виборцям грошей чи безоплатно або на пільгових умовах товарів, послуг, робіт, цінних паперів, кредитів, лотерей, інших матеріальних цінностей.

Порушення цієї заборони тягнуть за собою відповідальність у порядку, встановленому законодавством України.

Секретар Центральної виборчої комісії
Я. ДАВИДОВИЧ.

У Центрвиборчкомі

Спостерігачів реєструють, а кандидатів знімають

(Початок на 1-й стор.).

Центрвиборчком зняв з реєстрації кандидатів у народні депутати Анатолія Мінченка, Андрія Єрмолаєва і Валентину Грінченко від блоку партій «За єдину Україну» за власним бажанням.

А також скасував свою постанову про реєстрацію восьми кандидатів у народні депутати України по багатомандатному загальнодержавному виборчому округу, включених до виборчого списку блоку «Проти всіх», у зв'язку з виявленням в їхніх деклараціях недостовірної інформації. За словами члена Центрвиборчкому Василя Співака, із 97 декларацій кандидатів, внесених до партійного списку блоку «Проти всіх», у 13 Державна податкова адміністрація виявила розбіжності у відомостях про майно й доходи кандидатів і їхніх сімей та інформації, яку мають податківці. Зокрема, деякі кандидати занижували суми внесків у статутні фонди підприємства або «забували» декларувати власний автомобіль. Деякі розбіжності частково спростовано, чотири декларації ЦВК не визнав як «суттєво недостовірні». Ще одного кандидата знято з реєстрації раніше у зв'язку з тим, що він ішов на вибори за двома списками.

На своєму засіданні ЦВК також внесла зміни до постанови «Про реєстрацію уповноважених осіб від Всеукраїнського об'єднання «Жінки за майбутнє»».

Наталія ЯРЕМЕНКО.

Київрада прийняла за основу проект Статуту міста

(Початок на 1-й стор.).

Ось як, наприклад, звучить стаття 20, що має назву «Статус Київського міського голови» (саме це не так давно викликало чималий резонанс у місті): «Київський міський голова є головною посадовою особою — територіальної громади міста Києва і за посадою очолює виконавчий орган Київської міської ради — Київську міську державну адміністрацію».

Проект Статуту прийнято за основу. Сесія перервала свою роботу до наступного вівторка—четверга, і на наступному засіданні проект Статуту буде поставлено на голосування в цілому.

Анатолій КАРАСЬ.

Президентство вписується в державотворчий процес

Нещодавно «Голос України» надрукував статтю П. Усенка «Чи був Михайло Грушевський Президентом України» (15 грудня 2001 р.).

Хотів би висловити свою позицію з приводу цієї статті і, насамперед, зауважити, що її polemічний запал застарів принаймні на чотири роки.

Разом з нашими провідними вченими-істориками, академіками І. Курасом, В. Смолюком, П. Толочком, П. Соханем мені випала честь входити до складу Оргкомітету з підготовки та відзначення 130-річчя від дня народження М. Грушевського. Можу засвідчити,

що це питання не раз обговорювалося на засіданнях Оргкомітету. Зокрема, зазначалося, що немає достатніх документальних підтверджень президентства М. Грушевського. Усе це зумовило й рішення Оргкомітету стосовно напису на пам'ятнику М. Грушевському — «видатному державному і громадському діячеві, українському історичу».

Втім, справа навіть не в тому, наскільки доведений чи недоведений факт президентства М. Грушевського (наприклад, працюючи на початку 90-х рр. в архівах, я звернув увагу, що стенограма остан-

У комітетах ВР

Нові закони для ринкової економіки

Комітет Верховної Ради України з питань економічної політики, управління народним господарством, власності та інвестицій з початку третього скликання українського парламенту розглянув на своїх засіданнях 368 законопроектів, повідомили в секретаріаті комітету.

Із цієї кількості документів парламент у цілому ухвалив 163 закони; 14 було прийнято у першому та другому читаннях; 157 — відхилено та знято з розгляду. Загальна кількість розглянутих комітетом документів включає 37 законопроектів, визначених Президентом України як нагальні. З них 16 парламент ухвалив в цілому; 2 прийнято у першому та другому читаннях; 17 відхилено та знято з розгляду. Комітет також розглянув 322 проекти Постанови Верховної Ради України, 143 з яких набули чинності, повідомляє Інформуправління ВР.

Непричетний. Але слідство триває

Матеріали слідства, яке проводить Генеральна прокуратура України в рамках кримінальної справи про нелегальну торгівлю зброєю, підтверджують «непричетність до скоєння злочину» секретаря РНБО Євгена Марчука, повідомив Генпрокурор України Михайло Потебенько. За його словами, в Україну з прокуратури Італії надійшли матеріали кримінальної справи, **повідомляє «Інтерфакс-Україна»**. «Ці матеріали та слідчі дії, які проведені в Україні, свідчать про непричетність Є. Марчука до скоєння злочину», — сказав він. Водночас М. Потебенько зазначив, що кримінальна справа ще розслідується.

Есдеки стурбовані

— СДПУ(о) не причетна до появи в Закарпатті численних двійників кандидатів у депутати, — заявив на прес-конференції в Києві лідер фракції Соціал-демократичної партії України (об'єднаної) у Верховній Раді Олександр Зінченко. За його словами, технологію двійників придумано не вчора, її

по-різному використовують у регіонах, і це підтверджує прогнози, що вибори будуть жорсткими з різноманітними формами впливу. О. Зінченко зазначив, що об'єднані соціал-демократи нині розраховують не лише на підтримку партії у Закарпатті, де СДПУ(о) набрала великий відсоток голосів на минулих виборах, а фактично в усіх регіонах України.

Водночас лідер фракції висловив стурбованість можливим маніпулюванням громадською думкою на парламентських виборах. Про це, на погляд О. Зінченка, свідчать «занадто серйозні зміни» у показниках соціологічних досліджень. Він вважає, що нині в Україні застосовують технологію завищення даних соціологічних опитувань, однак очікуваних результатів вона не дасть.

Юліана ШЕВЧУК.

Заяви лідера виборчого блоку Народний рух України Богдана Бойка про нібито підготовку Віктором Ющенком разом з іншими політичними силами «державного перевороту за югославським сценарієм»

Іду на Ви!

Виставка передвиборної агітації з такою назвою відкрилася в Республіканському краєзнавчому музеї. З представленими тут експонатами — з 1905 року (відколи цар Микола II видав маніфест дозволу виборів в Російській імперії) до найостанніших — відвідувачі зможуть ознайомитися до закінчення нинішніх виборів. Особливість виставкової зали не лише в багатстві представлених матеріалів, а й у тому, що її як вільну політичну площу надано всім партіям для зустрічі їх представників з виборцями в оточенні друкованих і рукописних листівок, політичних карикатур і навіть прикладів чорного піару всіх часів. Музей збирає не лише старожитності, присвячені виборам, а й найсучасніші експонати.

Віктор ХОМЕНКО.

Ліміт вичерпали, але можливість знайшли

У квітні українських пенсіонерів чекає чергове підвищення пенсій. Цей весняний подарунок — не першоюквітневий жарт уряду. Хоча його можна було б трактувати саме так, зважаючи на те, що ліміт збільшення розміру пенсій, встановлений Кабінетом Міністрів на поточний рік, вичерпали ще в січні.

Однак ще тоді уряд радив громадянам не засмучуватися і покладатися на економічне зростання. Мовляв, якщо воно буде, то й пенсії почнуть збільшуватися.

І ось знову вдалося віднайти можливість порадувати літніх людей додатком у кілька гривень. За словами голови правління Пенсійного фонду Бориса Зайчука, трудові пенсії, які сплачують згідно із Законом «Про пенсійне забезпечення», зростуть на 10% (з урахуванням цільової грошової допомоги). Після чого мінімальна пенсія в Україні становитиме 86,9 грн., а максимальна — 141,9 грн. Це зростання добробуту вітчизняних пенсіонерів стане ПФ більш як у 140 млн. грн. на місяць.

Та це ще не пенсійна реформа. А деякі коригування на шляху до глобальних перетворень. Реформатори стверджують, що без законодавчої бази революційну ситуацію в системі державного пенсійного забезпечення не буде розв'язано. А деякі пенсійні законопроекти, які спричиняють бурхливі дискусії і в суспільстві, і в парламенті, ніяк не можуть отримати статусу законів. Схоже, що роботу доведеться завершувати новому складові Верховної Ради.

Ольга ВІТЕР.

Пошук «золотого пера» триває

Після події

Конкурс українських засобів масової інформації «Золоте перо», що вже став міжнародним, організували й провели Центр соціально-політичних технологій і Національна спілка журналістів. Нагороди присуджувалися за дев'ятьма номінаціями. Серед лауреатів — теле- і радіопрограми, газетні рубрики (зокрема, голосоукраїнська «Сім'я»).

У церемонії вручення журналістської нагороди взяли участь представники Верховної Ради України, міністерств і відомств, закордонні гості. Інтерес слухачів, глядачів і читачів до цієї акції не слабшає. Декілька запитань від них ми переадресували президентові конкурсу ЗМІ «Золоте перо» Ларисі МЕДНІЙ. — Наш конкурс відрізняється від інших таких акцій тим, що переможців визначає не журі, а самі слухачі, глядачі, читачі, серед яких проводиться опитування. Цього року не присуджували нагороди в області дитячої журналістики, охорони здоров'я. Соціологічні дослідження засвідчили, що респондентам важко визначитися у цих та інших номінаціях. Чи не тому, що ЗМІ приділяють їм замало уваги? Надалі плануємо збільшити число номінацій з урахуванням міжнародного статусу конкурсу. Нам закидають, що заявляли ми певних майстрів естради, а їх не було. Життя є життя. В артистів, як і у політиків високого польоту, все розписано по годинах, збивання спричиняє зміну ритму. Але хто скаже, що вітали п'ятитисячну аудито-

рію «України» менш яскраві «зірки», ніж ті, хто не зміг «долетіти» до нас у гості? На запитання «Чому церемонія вручення нагород мала вигляд трохи помпезний і затягнулася?» відповім так: кожному лауреатові кортіло щось сказати. До речі, американці цю проблему не можуть розв'язати й під час вручення «Оскара».

Іван ІЛЛЯШ.

На знімку: під час церемонії вручення «Золотого пера».

Про енергоринок мало говорять, але багато думають

Коментар

На урядовому засіданні в середу Прем'єр-міністр Анатолій Кінах повідомив про намір створити більш ринковий і прозорий механізм роботи на оптовому ринку електроенергії. Додавши при цьому, що головним завданням енергетики на сьогодні лишається підняття рівня платіжної дисципліни між учасниками енергоринок.

Це нагадало про те, що тижнем раніше уряд на спеціальному засіданні логічно підтримав найбільшого виробника електроенергії — НАЕК «Енергоатом» у його прагненні поступово наблизити тарифи до рівня фактичних витрат. Ми вже писали, що низка обленерго звинувачували Національну комісію з регулювання електроенергетики (НКРЕ) у невинуватого підігріванні генерувальним станціям, апелюючи до питомої ваги витрат у тарифах атомників. Та при цьому вони забували вказати, що віднедавна Російська Федерація підвищила ціни і на ядерне паливо, і за вивезення відпрацьованих матеріалів. Як, утім, і про те, що саме НАЕК «Енергоатом», а не ро-

сіяни або європейці, чого ми прагнули, сьогодні вищує кошти на будову Хмельницької та Рівненської АЕС. Навіщо думати, що цього не пам'ятають в уряді, за розпорядженням якого з лютого на будову енергоблоків щодня перераховується 1,2 мільйона гривень. Не виключено, що невдовзі НКРЕ передбачатиме в тарифі на виробництво електроенергії і цільові відрахування на будову (до того ж не лише Рівненської та Хмельницької, а й Запорізької АЕС), і кошти, які потрібні для виведення енергоблоків з експлуатації. Принаймні пропозицію атомників підняти оптовий тариф на виробництво електроенергії з 7,23 копійки до 9,7 НКРЕ вже розглядає.

Повідомлення Прем'єр-міністра про грядущі перемини на енергоринок також кореспондується з пропозиціями представників атомної енергетики. А вже торік рівень оплати електроенергії, виробленої на АЕС, становив 57,2 відсотка, тоді як для теплової генерації — за 90. За словами голови НКРЕ Юрія Продана, сьогодні доводиться повертати атомникам гроші, утримані на користь теплових компаній. Цього місяця — 45 мільйонів гривень, решту — до травня цього року.

Мабуть, керівники енергокомпаній Полтави, Львова, Запоріжжя дещо розчаровані: вони наполягали на зниженні тарифів на виробництво електроенергії, а тарифи навпаки — зростають. Зате обіцянка Прем'єр-міністра «повпливати» на форми роботи, схоже, таїть у собі неминуче скасування взаємозаліків на електроенергію, які так полюбляють «Укрзалізниця», НАК «Нафтогаз України» та інші.

Сергій ВЛАД.

Спорт

Нічийний «вірус»

Футбол. Ліга чемпіонів. Другий раунд. 5-й тур. Група А. «Манчестер Юнайтед» (Англія) — «Баварія» (Німеччина). 0:0. «Нант» (Франція) — «Боавішта» (Португалія). 1:1. Молдаван, 43 — Мартеліньйо, 78.

	В	Н	П	М	О
МЮ	2	3	0	10—3	9
Баварія	2	3	0	3—1	9
Боавішта	1	2	2	2—5	5
Нант	0	2	3	3—9	2

Група В. «Барселона» (Іспанія) — «Ліверпуль» (Англія). 0:0. «Рома» (Італія) — «Галатасарай» (Туреччина). 1:1. Кафу, 52 — Каран, 45.

	В	Н	П	М	О
Рома	1	4	0	6—3	7
Барселона	1	3	1	6—7	6
Галатасарай	0	5	0	5—5	5
Ліверпуль	0	4	1	2—4	4

Матчі завершального туру у групах А і В відбудуться 19 березня. Зустрічатимуться: «Баварія» — «Нант», «Боавішта» — «Манчестер Юнайтед», «Галатасарай» — «Барселона», «Ліверпуль» — «Рома». У групах С і D останній ігровий день — 20 березня: «Панатінаїкос» — «Реал», «Спарта» — «Порту»; «Депортиво» — «Байер», «Ювентус» — «Арсенал».

Перша спроба невдала

Хокей. Чемпіонат СЄХЛ. Перші півфінальні матчі. «Металург» (Латвія, Лієпая) — «Беркут» (Україна, Київ). 4:1 (Вегнерес, 32, Стародубов, 41, Кулібаба, 44, Озол, 59 — Полоницький, 31). Завтра суперники зустрінуться на льоду палацу «Авангард» у Києві. Початок поєдинку — о 13.00. Результат іншої півфінальної зустрічі — ХК «Рига» (Латвія)—МДУ (Росія). 5:2.

Готові на екстремальний вчинок?

Якщо для повноти відчуттів хтось із українських журналістів хоче постріляти, самому політати літаком, стрибнути з парашутом або з 42-метрової вишки сторч головою, а то й пограти у футбол на «верхів'ї світу» або спробувати вижити в екстремальних умовах, немов який новоявлений Рембо, то будь ласка — тепер така можливість з'являється. У середу, 13 березня поточного року, у Києві відбулися перші установчі збори нового журналістського клубу під назвою «Екстремальний вчинок».

Як заявив один із організаторів клубу, відомий український спортивний журналіст Валентин Щербачов, мета клубу — розвивати і підтримувати спортивну форму журналіста і тримати його завжди в належному тонусі. «Професія журналіста сама по собі екстремальна, а в наших умовах слово правди — це екстремальний вчинок», — сказав Щербачов.

За його словами, клуб планує залучити журналістів до занять пейнтболом, парашутним спортом, джампінгом (оце саме і є стрибки з вишки), самбо та іншими видами рукопашного бою.

Клуб уже запланував проведення футбольних турнірів на найвищій точці України — горі Говерла та на одній із вершин у Гімалаях, а наприкінці року — висадку в Антарктиді. До речі, українські добровільні футболісти вже грали й на Говерлі, і в Гімалаях. Будуть змагання з пейнтболу, гонки на виживання у Криму.

Створення клубу підтримали українські національні асоціації пейнтболу і самбо, низка київських міських спортивних клубів та асоціацій. Для них є вигода: і журналістів потренують (це, звичайно, справа складна, можна битися об заклад на предмет підйомності чи непадйомності тієї чи іншої «акули пера»), і свої види спорту популяризують.

Усім членам клубу роздали пам'ятний календар під назвою «Рік удалих днів», де в жодному місяці немає 13 числа. Саме в цей день щомісяця у прес-центрі НСК «Олімпійський» і проходитимуть засідання клубу.

Володимир СКАЧКО.

У номер

■ **Донецьк**

І в Антарктиді пальми будуть

(Початок на 1-й стор.).

Протягом найближчих двох років найкращі донецькі альпіністи планують піднятися на найвищі точки Південної Америки, Африки, Австралії, Антарктиди та світу. Зокрема, сходження на Еверест намічено на травень 2003 року. На кожному із піків представники Донбасу залишать символіку області із зображенням пальми Мерцалова — витвору знаменитого юзівського коваля, повідомляє наш власний кореспондент Ліна КУЩ.

■ **Харків**

Лише

базарного скандалу бракувало

Члени профспілки підприємців Харкова розпочали безстроковий пікет біля будинку Харківської облдержадміністрації.

Вимоги пікетувальників — повернення робочих місць підприємцям, які торгують взуттям на Центральному ринку. Ще в жовтні керівництво базару перемістило підприємців з майданчика поблизу критого ринку на інше місце, через що вони, як стверджують, втратили велику частину доходу, повідомляє наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.

■ **Черкаси**

Навчимося у датчан

ощадливості

Група експертів датської компанії «Датішпацерконсалт» здійснить у Черкасах проект промислового симбіозу. Три найбільші підприємства обласного центру — акціонерні товариства «Азот», «Хімволокно» та Черкаська ТЕЦ будуть задіяні у «конвеєрному обміні» і переробі відходів своїх виробництв. Це значно зменшить кількість шкідливих викидів у довкілля і зробить хімічні гіганти екологічно безпечнішими.

Уряд Данії, котрий опікується проектом, надасть технічну, наукову і організаційну допомогу не лише Черкасам, а й місту Комсомольську Полтавської області, також обраному для проведення експерименту, повідомляє наш власний кореспондент Лідія ТИТАРЕНКО.

■ **Миколаїв**

Музика —

супутник кораблів

Народному духовому оркестру Чорноморського суднобудівного заводу виповнилося 80 років.

Останні десять років цей єдиний в області народний духовий оркестр очолює Олег Корнєєв, людина, закохана в музику. В репертуарі — твори українських композиторів, музика Штрауса, Дунаєвського, Вульфа, інших світових класиків.

В оркестрі грають цілими сім'ями, династіями. Найстаршому музиканту — 82 роки, наймолодшому — 14. На ювілейний концерт приїхав зі Страсбурга колишній оркестрант, нині музикант тамтешнього симфонічного оркестру Павло Маркусов, повідомляє наш власний кореспондент Анатолій РОМАНЮК.

■ **Фотофакт**

У Києві за участю акторів, музикантів та художників з усіх регіонів України триває фестиваль «Культурні герої».

Відкрив цю акцію Одеський театральний ліцей, показавши оригінальну версію водевілю М. Кропивницького «По ревізії» (постановка Анатолія Падуки). На знімку: сцена з вистави.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Ми готові домовлятися з усіма,

Поговоримо про важливе

Блок «За єдину Україну!» створили Аграрна партія України, Народно-демократична партія, Партія регіонів, Політична партія «Трудова Україна», Партія промисловців і підприємців України. Лідер блоку глава адміністрації Президента Володимир Литвин вважає, що слово «неможливо» звучить не по-українськи.

— Володимире Михайловичу, у виступі на з'їзді політичного блоку «За єдину Україну!» ви сказали: «Нинішні вибори за всією сукупністю обставин та чинників каталізують зародження нової партійної системи як прообразу політичної структури нашого суспільства на тривалі перспективи». Будь ласка, конкретизуйте цю політичну структуру. Які роль і місце ви відводите в ній потенційній партії, утвореній на основі блоку «За єдину Україну!»?

— Нині вже мало в кого викликає сумнів теза про те, що наявність ефективної багатопартійної системи — одна з неодмінних і визначальних передумов побудови цивілізованої, демократичної, правової держави. За роки незалежності Україна пройшла перший і настільки ж важливий, наскільки й складний етап цього шляху. Сутність його я висловив би так: подолання партійного монополізму. І, будемо сподіватися, остаточно та безповоротне. Інше питання, наскільки досконала і дієздатна багатопартійна система, що виникла на уламках цього монополізму. Мушу з жалем констатувати: вона ще і недоосконала, і малоєфективна. Це наслідок і об'єктивних причин, незавершеності трансформаційних процесів у державі та суспільстві, і суб'єктивних чинників — насамперед ментальності нашого політикуму. А очевидна і тривала затримка на першому етапі формування багатопартійної системи породжує, як би м'якше висловитися, досить неординарні явища у цьому середовищі. Про них уже доволі сказано і написано, тому не буду вдаватися в деталі. Зрештою, виходить своєрідне замкнене коло. З одного боку, незрілість і більше того — певна інфантильність нашої партійної системи є породженням неструктурованості суспільства, а з другого, саме її нинішній стан є головним гальмом у цій структурній стації.

Поки що розірвати таке коло не вдається, але перші кроки вже зроблено — сьогодні можна говорити про початок консолідаційних процесів. Тобто відбуваються не тільки розпад чи подрібнення партій — така собі їх атомізація, а й широкое об'єднання у виборчі блоки. Якщо без зайвої скромності, то роль каталізатора тут відіграло об'єднання п'яти партій центристського спрямування у блок «За єдину Україну!». Безперечно, темпи, а головне, глибина та результативність інтегрування політичних сил ще далеко не такі, якими вони могли б бути. Однак хочеться сподіватися, що передвиборне блокування явить нам прообраз майбутньої, якісно нової партійної системи в Україні і закладе її підвалини.

Якою мені бачиться ця система?

Вона, по-перше, покликана гарантувати реальне представництво інтересів різних соціально-економічних та політико-культурних груп суспільства і сприяти завершенню його структурованості.

По-друге, така система повинна забезпечувати формування сталої демократичної більшості в парламенті і політично відповідальних урядів, які цією більшістю створювалися б і спиралися на її підтримку. І, нарешті, поява такої системи має зробити необоротним процес демократичного перетворення суспільства незалежно від особистостей, які стоять біля керма державної влади. Саме така партійна система спроможна стати ядром політичної

структури суспільства. Переконалися, і казав про це вже не раз: у майбутньому на політичній авансцені залишаться лише кілька потужних, масових партій парламентського типу. Таких партій, які були б справді всеукраїнськими й орієнтувалися не на лідерів, не на якісь фінансово-промислові групи чи регіони, а на основні верстви та прошарки населення, їхні інтереси, запити та потреби. І, безперечно, це мають бути політичні сили справді державницького спрямування, які ставлять над усе незалежність України і всіляко сприяють її зміцненню.

Тепер щодо запитання про роль і місце в майбутній політичній структурі суспільства партії, яка утвориться на базі блоку «За єдину Україну!». Думаю, конкретизувати цей проект, його цілі і можливі наслідки поки що рано з цілком зрозумілих причин: надто багато чинників ще змінюватиметься. Але і сьогодні вже можна з певністю сказати таке. Разом зі своїми однодумцями я хотів би бачити цю партію однією з найпотужніших в Україні. Інакше просто немає сенсу в її створенні. Це буде партія з програмою, основою на принципах, задекларованих блоком «За єдину Україну!». Головні з них — центризм, конструктивність та поміркованість у прямому, реальному і кращому розумінні цих понять. Бо тільки на такій основі можна стабілізувати і консолідувати суспільство, що ми ставимо перед собою як одну із своїх ключових, стратегічних цілей. Ця партія представлятиме інтереси широких верств населення, але головною її соціальною базою буде середній клас. На це орієнтовані програмні засади його зміцнення і насамперед забезпечення зайнятості населення, створення нових робочих місць, встановлення гідної винагороди за працю, розвиток підприємництва, боротьба з бідністю. У більш широкому розумінні слід сподіватися, що за таких умов майбутня партія зможе не тільки втілювати у життя власні програмні положення та цілі, що впливають з нинішньої передвиборної платформи блоку «За єдину Україну», а й стати осередком, консолідуючим стрижнем широкого спектра політичних сил центристського спрямування.

— У програмі блоку зазначено, що партії-засновники беруть на себе відповідальність перед українським народом за зміст та конкретні наслідки державної політики. Поясніть, будь ласка, про які наслідки йдеться? Ті, які маємо сьогодні, чи ті, що матимемо завтра?

— Ця теза — одна з головних у нашій програмі. Хоча можна було чекати, що така заява зумовить і ехидні коментарі, і дошкульну критику, зокрема, і за труднощі та проблеми, які склалися ще задовго до приходу на вищі державні пости нинішніх ініціаторів створення блоку.

Ми беремо на себе цю відповідальність цілком свідомо. У разі успіху блоку на виборах та формування навколо нього парламентської більшості будемо готові відповідати і за державну політику, і за всі — підкреслюю — всі її наслідки, за ситуацію в державі загалом і в кожному з її регіонів зокрема.

Це, як ви розумієте, щодо майбутнього. Водночас ми не відмежовуємося, як часто роблять наші опоненти, від причетності до всього попереднього періоду розвитку держави, до його здобутків, прапорунків та втрат. Відомо, що не помиляється лише той, хто нічого не робить. Не відмежовуємося і від тих рішень та дій влади, наслідки яких суспільство відчуває нині і до яких мають стосунки члени нашого блоку. Маю на увазі не тільки негатив, з яким, і тільки з ним, дехто вже звик пов'язувати кожний крок влади. Наш блок, об'єднаний в ньому сили і люди причетні до багатьох відчутних зрушень, змін на краще. Не помічати і не визнавати їх можуть лише упереджені чи заангажовані люди.

Мова не тільки про соціально-економічну ситуацію в державі, яка вже тривалий час розвивається по висхідній. Нам вдалося утримати і зберегти, незважаючи на шалений деструктивний натиск, політичну і соціальну стабільність, громадянський мир і спокій. А це, без перебільшення, дуже багато важить. Зараховуємо до свого активу те, що за десять попередніх років Україна пройшла шлях, на який іншим державам потрібні були століття. Витримавши серйозні, а здебільшого і критично тяжкі випробування, — достатньо згадати лише тривалу руйнівну трансформаційну кризу, уникнути якої було неможливо, — вона впевнено утвердилася і просувається вперед у всіх сферах.

Уже третій рік, з другої половини 1999-го, нарощуються обсяги виробництва. Минулого року ми досягли, і це вже офіційно визнано, по суті найвищих у Європі показників, зокрема зростання реальної заробітної плати та пенсій. В економіці

тривають позитивні якісні перетворення, структурні зміни.

Отже, наголошую ще раз, ми беремо на себе відповідальність за майбутні наслідки державної політики і не ухиляємося від відповідальності за наслідки сьогоднішні. І насамперед тому, що вміємо не тільки декларувати, а й робити конкретну справу. Знаємо не лише, що потрібно Україні і народові, а й те, як, якими шляхами та методами цього добиватися. Не боюся перебільшити, сказавши: блок «За єдину Україну!» згуртував і політиків, і професіоналів, людей конкретної справи.

Наша політика на майбутнє пов'язана насамперед з прагненням зберегти наступність, послідовність у логіці реформ, політиці трансформаційних процесів.

— Члени вашої команди постійно наголошують виборцям: блок «За єдину Україну!» презентує владу в Україні. Якщо це так, і ви погоджуєтесь, що «є партією влади за практичним досвідом, результативною діяльністю на державних постах, ефективним керівництвом трудовими колективами, внеском у виведення держави з кризи», то чому лише після перемоги блоку на виборах можете «гарантувати стабільний поступальний розвиток суспільства в різних галузях»? Адже ви вже нині «партія влади».

— Так, наш блок справді представляє владу. В ньому є глава уряду і його заступник, кілька міністрів, інші достатньо високі посадові особи. Вважаю, що під визначення «влада» підпадають і голова комітету Верховної Ради, і народні депутати. Більше того, відношу до влади і ректора провідного в Україні університету, і керівника одного з найбільших металургійних підприємств.

Це люди, на яких покладено важливі державні обов'язки і яким надано немалі повноваження. Вони повинні постійно приймати масштабні рішення і нести всю повноту відповідальності за їхні наслідки. Тобто це особистості, які реально впливають на стан справ у тій чи іншій сфері і державі загалом.

Я їх так і назвав би: державні люди. Державні не тільки за формальними ознаками, своїми посадами та званнями, а за рівнем професіоналізму, компетентності, за способом мислення і дій.

На жаль, поки що таке визначення можна застосувати аж ніяк не до всіх, хто причетний до влади. Сумно і смішно часом слухати декого з народних обранців, які у позі сторонніх спостерігачів судять і засуджують все і вся, на всі заставки крикують та клянуть владу. А вони, які по багато років провели у стінах Верховної Ради, тобто найвишого законодавчого органу держави, хто, не влада?

Підніміть їхні попередні передвиборні програми, зіставте з практичною роботою та реальними результатами — і побачите багато цікавого. Те, що в державі зроблено ще далеко не все, а темпи нашого поступу поки що не такі, якими вони могли б бути, значною мірою спричинене забуттям тих програм, авансів та обіцянок, неповнотою та суперечливістю законодавства, безплідним і виснажливим протистоянням за принципом «чия влада вище».

А влада у нас одна: з усіма своїми гілками та органами вона має бути єдиною, як єдиною є і повинна бути Українська держава. Саме в цьому і сутність, орієнтири та цілі нашого блоку, починаючи з його назви. Найближча і основна з цих цілей — утворення сталої, конструктивної і відповідальної парламентської більшості, порозуміння і постійна взаємодія з урядом. Саме це, а не взаємні докори та претензії, не ламання списів між законодавчою та виконавчою владою життєво необхідні Україні сьогодні і будуть потрібні їй завтра.

Заради цього, а не для продовження в новій якості своїх владних можливостей та повноважень, ми йдемо на вибори. Тільки в такий спосіб і можна буде реалізувати стратегічне положення програми блоку — гарантувати стабільний поступальний розвиток суспільства.

Ми налаштовані втілювати в життя свої декларації одразу після приходу до парламенту. І розпочинати з «латання», за словом Президента, законодавчих дірок.

Якщо у процесі цієї роботи на базі блоку кристалізується політична партія, то це, на моє тверде переконання, піде на користь усім — державі, народові і конкретним громадянам. Ми згодні бути «партією влади» і в такому сенсі. Та, зрештою, хіба річ у назвах та дефініціях, а тим паче у ярликах, які дехто в нас так охоче роздає направо і наліво?

— Як ваш блок «невідкладно й безповоротно розділить владу й бізнес та відділить владу від власності»?

— Проблема, що й казати, і гостра, і назріла. Відокремлення власності від вла-

ди, і насамперед політичної, — це знову ж таки не наше відкриття, а загальноцивілізаційна тенденція. Ми пам'ятаємо, що за тоталітарного соціалізму було якраз навпаки: безроздільно домінувала і була недоторканною на зразок священної корови державно-бюрократична власність. Що це давало людям, народові і до яких наслідків врешті-решт призвело, відомо. І важко знайти більш переконливий аргумент на користь того, що допустити рецидиву, а тим більше реанімацію такої системи було б для України самогубством, суспільним колапсом і втратою історичних перспектив.

З цим змикається і феномен олігархізації економіки. Коли немає ефективних протидій олігархічному капіталу, а це також форма зрощування влади і власності, то відбувається розширене його самовідтворення. Класичний приклад — ситуація в Латинській Америці, що дала назву таким процесам.

Як збирається протидіяти цьому наш блок? Тут теж не потрібно винаходити щось нове. Є напрацьований століттями світовий досвід, і передусім — глибокої демократизації влади, забезпечення максимальної її прозорості та публічності. І така влада в Україні обов'язково буде. Ми — в числі тих, хто її творитиме і йде в неї за покликанням.

— Ми в нашій розмові багато уваги приділяємо поняттю «влада». А що це, власне, таке? Ви одного разу сказали, що злість і образ виникають тому, що доступ до влади означає доступ до державного майна. Це і є ваше визначення влади?

— Коли я дивлюся на тих людей, які були при владі, як вони діяли і яку тепер займають позицію, висновок напрашується один, той, про який я сказав. Це, безперечно, не стосується всіх людей, бо я розумію і оцінюю як позитивне явище наявність опозиції у державі, в суспільстві. Це запорука того, що враховуються всі настрої, інтереси всіх категорій населення. Наявність опозиції дає змогу в такий спосіб забезпечувати консенсус у суспільстві. Тож я з цього не робив би якоїсь великої проблеми. Треба дивитися реально на конкретні речі, на вчинки і дії конкретних людей.

— Ось ми з вами з влади і перекинулись на опозицію. Під час вручення державних нагород працівникам вугільної та інших сфер народного господарства ви висловили думку, що в нас немає опозиції, крім лівих сил, решта — скривджені люди, які втратили владу». Аргументуйте, будь ласка, що тезу. Що треба зробити, на ваш погляд, щоб опозиція стала державним інститутом? Невже проблема тільки у «відсутності мінімального рівня її цивілізованості»? І ще. Ви вважаєте, що «ображена» опозиція не має своїх прихильників у суспільстві?

— Про специфіку «нелівої опозиції» та процесу її формування я не раз говорив ще задовго до того, як очолив блок «За єдину Україну!». Аргументи? Та достатньо хоча б проаналізувати авангард виборчих списків деяких з блоків та партій. І освіжити в пам'яті, коли та у зв'язку з чим чимало, якщо не більшість з представлених там колишніх високопоставлених державних мужів і леді, стали «непримиренними опозиціонерами».

Саме тому, до речі, у так званої нелівої опозиції сьогодні відчутні проблеми з визначенням ідеологічних засад своєї діяльності. Якби запитати наших пересічних громадян, чи знають вони, які цілі та завдання ставлять перед собою, приміром, українські комуністи й українські «непримиренні», то відповідь була б доволі характерна. За що виступають, чого прагнуть перші, цілком ясно: державна власність, союз з Росією та Білоруссю, офіційний статус російської мови, вся влада радам і таке інше. З усім цим можна погоджуватися чи не погоджуватися, але така конкретика принаймні зрозуміла. А от як ставитися до реанімації призабутих слоганів на кшталт «геть!» і «ганьба!», за якими більше нічого фактично і не проглядається? Саме це у постійному вжитку серед «непримиренних» — через що вони, власне, так і називаються.

Як на мене, то саме деструктивний нігілізм і породжені ним ідеологічна невизначеність та непослідовність роблять можливими періодичне зближення та ситуативне блокування радикалів з діаметрально протилежних флангів політичного спектра.

Усе це, однак, аж ніяк не означає, що я відмовляю у праві на існування будь-якій іншій опозиції, крім лівої. Вся справа в її легітимізації, правовому статусі, який передбачав би, крім усього іншого, цивілізованість методів діяльності, повагу до законів та загальноприйнятих морально-етичних норм. Саме тому наполягав раніше обстоюю зараз разом зі своїми однодумцями необхідність законодавчого закріплення статусу опозиції з визначенням і її

хто не лівіше серця і не правіше здорового глузду

прав, і обов'язків перед суспільством, зокрема дотримання Конституції та законів. Це стане для нас також одним з першочергових завдань після приходу до Верховної Ради.

А з приводу «прихильників» ображеної опозиції, то, без сумніву, вона їх має. Влади за будь-яких обставин, за будь-яких ідеальних умов не всі любитимуть. Тим більше сьогодні, коли ми переживаємо перехідний, такий драматичний період, претензій до влади можна пред'явити дуже багато. Треба дивитися об'ємно на ці претензії: що зроблено, а що ні, і чому не зроблено.

А не зроблено тому, що ми дуже полярне суспільство. І будь-яке рішення треба приймати з урахуванням інтересів різних груп людей. Тобто воно має компромісний характер. А компромісний характер будь-якого рішення хвибує на те, що немає системної роботи. Проте ми забезпечуємо головне — злагоду в суспільстві.

— Ми говоримо про те, що немає політичної відповідальності тих, хто був при владі. Якщо повернутися до змін, пропонуваннях до Конституції, чи не припускаєте ви, що саме Верховна Рада повинна формувати уряд? І якщо не могла цього зробити, то просто саморозпустилася. Тоді була б відповідальність, була б політична сила, яка відповідає за стан справ у суспільстві.

— Я можу з вами погодитися, що в нас немає політичної відповідальності. Тому ми не можемо казати, що та чи інша політична сила, яка була при владі, усвідомлює свою відповідальність. А щодо участі парламенту у формуванні уряду, то Президент України чітко заявив: якщо у Верховній Раді буде сформовано ефективну більшість, буде унормовано діяльність опозиції, він готовий поступитися парламентові певною частиною своїх повноважень для того, щоб парламент брав участь у формуванні уряду, щоб була колективна відповідальність і злагоджена робота. І, наскільки я можу судити, ця позиція в нього незмінна.

— Але в такому разі ситуація знову повториться. Ефективної більшості не буде, а об'єднання кількох фракцій у підсумку даватиме недовгочасні домовленості.

— Я з вами згоден, але домовлятися все одно доведеться. Бо від цього залежить доля країни. Але ці домовленості повинні бути закріплені законом. Треба прийняти закон про парламентську більшість і про опозицію. Це пропонувалося, до речі. Але ж ніхто цього не розглядав.

— Ви відкидаєте звинувачення у використанні адміністратури. Тим часом Комітет виборців України стверджує, що найбільша кількість порушень виборчого законодавства, майже 70% від загальної чисельності, припадає на блок «За єдину Україну!». І навіть голова ЦВК Михайло Рябець не виключає, що пропаганда на телеканалах виборчого блоку «За єдину Україну!» стане предметом серйозного розгляду Центрвиборчком з прийняттям відповідних рішень. Як ви прокоментуєте цю ситуацію?

— Для початку я запропонував би бути точнішими у термінології. Адже визначено конкретні порушення виборчого законодавства, за які передбачена така ж чітко визначена відповідальність. І говорити треба саме про них.

Досі мені не випадало чути, щоб ті, хто так скрупульозно налічив за блоком такий масив порушень, заявив про це у встановленому законом порядку, надав відповідні матеріали і з цього приводу були прийняті якісь судові рішення. Тож подібні твердження просто важко коментувати.

Щодо самого поняття адміністратури, то тут також потрібна цілкова ясність. Якщо це протизаконні дії представників органів влади, то слід знову-таки звертатися до суду. А довільні тлумачення цього терміну вочевидь заангажованими і надміру партизованими аналітичними структурами не є і не можуть бути хоча б якось спроможними з правової точки зору аргументувати.

Як мені здається, переконливою відповіддю на це запитання може бути недавнє рішення Центрвиборчкому з приводу звинувачень, висунутих проти нас блоком «Яблуко». Хоч як комусь кортить зняти конкурентів з передвиборчої дистанції, не зупиняючись ні перед чим, факти — річ уперта.

У свою чергу, дозволю собі моделювати таку ситуацію. Уявімо, що завтра певна громадська організація проведе свій моніторинг виборчого процесу. І висуне за його результатами аналогічні звинувачення, але вже на адресу тих політиків та політичних сил, які не перестають апелювати до міжнародних організацій та іноземних держав, добиваючись їхнього втручання у виборчий процес в Україні і не гребуючи знову ж таки нічим.

Залишимо осторонь моральний бік справи — він у даному разі очевидний. Але постає інше і цілком природне запи-

тання: а чи не є це використанням «міжнародного адміністратури», що має на меті сьогодні добитися зовнішнього тиску на політичних конкурентів, апріорно поставити під сумнів демократизм та прозорість майбутніх виборів в Україні, а завтра — заперечити законність їх результатів? Та ще врахуємо при цьому, що подібні «моніторинги» організовуються і проводяться часто, якщо не здебільшого, закордонним коштом.

Це, до речі, і до питання про патріотизм та повагу до своєї держави.

Такі прийоми — зброя слабких, не впевнених у своїх силах і своєму успіхові. Вони, образно кажучи, вже підстеляють соломку, щоб не так боляче було падати в разі невдачі і щоб чимось можна було потім її пояснювати та виправдувати.

Політичні сили мають розмовляти мовою закону, а не вдаватися до продукування чи тиражування політичних міфів.

— І все-таки. У своєму програмному виступі «Ідемо до людей» ви сказали, що готові наважитися на свідоме обмеження медійного аспекту діяльності кожного з нас, хто, зважаючи на свої нинішні посади, перебуває у центрі уваги ЗМІ. Можна поцікавитися, чому ви так і не наважилися на це?

— А чому ви кажете, що не наважилися?

— Ми просто телевизор дивимось.

— Я також дивлюся телевизор і їджу по областях. Якщо проаналізувати все, що з'являється, то навіть ви переконаєтеся в тому, що сьогодні можливості деяких політичних сил значно більше переважають можливості нашого блоку. Для прикладу візьміть тільки газету «Сільські вісті». Давайте будемо аналізувати все в комплексі, а не валити все на одну силу. Не можна говорити, що використання адміністратури — це власне наш винахід. Коли Білл Клінтон, будучи президентом, агітує за соратників — це використання адміністратури чи ні? А чомусь ніхто не згадує, яка політична сила розсилає по місту Києву рознарядку, скільки має бути прийнято членів її партії. Не повинно бути упередженості, треба ставитися до всіх об'єктивно. Є закон: чим більше тиснути, тим від'ємніше ставлення до тої політичної сили, яка його застосовує. Повірте, я тут міру знаю. І намагаюся її не перебирати.

— За зменшення податкового тиску беруться всі суб'єкти виборчого процесу — принаймні на рівні своїх програм. Є це положення і серед завдань вашого блоку. Які зміни до податкової політики ви збираєтесь ініціювати, щоб ця теза не залишилася передвиборною обіцянкою?

— Партії, об'єднані у блоці, рішуче виступають за відчутне зниження податкового тиску. Дуже важливі сьогодні ще три чинники — стабільність податкової системи, її спрощення і забезпечення надійного захисту прав та інтересів платників податків.

Щодо конкретних параметрів, то тут можна застосовувати різні схеми. Вважаємо, що головне — істотне зменшення прибуткового податку на громадян, удосконалення механізмів, пов'язаних з податком на додану вартість, зниження його ставки щонайменше у два-два з половиною рази.

Водночас ми — реалісти і розуміємо, що істотно послабити податковий прес можна лише за умови, коли паралельно розв'язуватиметься й інша, не менш гостра і давно назріла проблема — ліквідація пільг та створення на цій основі рівних умов господарювання для всіх суб'єктів ринку.

Зважаючи на те, що процес прийняття Податкового кодексу може затягнутися, будемо обстоювати у Верховній Раді блочний принцип його схвалення. Закони про зниження податків на фізичних осіб та відповідне удосконалення механізмів ПДВ мають бути прийняті новим парламентом, на нашу думку, не пізніше, ніж у травні — червні. Це дуже важливо з точки зору бюджетного процесу поточного року.

— Ви наголосили на потребі «жорстких поліцейських методів для приборкання корупції». Що заважає робити це раніше, адже до вашого блоку належать люди, які, здається, мають достатньо повноважень для викоринення корупції? І таке — чи в цьому контексті слово «поліцейських» не є синонімом «протизаконних»?

— Корупція — це не суто українське явище. Боротьба з нею — завдання надзвичайно складне, і остаточно з ним впоратися ще не вдалося в жодній країні. Проте цього прагнуть, використовуючи як один з головних інструментів закон, правову базу. А коли вона недостатня, коли немає потрібних законів або вони недосконалі чи суперечливі, правоохоронні органи виявляються безсилими.

Не хотів би бути надто різким в оцінках, але поки що ситуація в нашій державі складається саме так. І насамперед з виїни парламенту — і нинішнього, і попередніх скликань.

У цьому відповідь на першу частину запитання. Звичайно, я не хочу сказати, що

виконавча влада робить для викоринення корупції геть усе, що вона може і повинна робити. Допускалися пасивність, непрофесіоналізм, не вистачало системності в роботі, використанні наявних важелів. Тому не менш важливим завданням, ніж зміцнення та удосконалення правової бази, бачу, реформування правоохоронних органів. Їхня діяльність має стати, з одного боку, більш професіональною, цілеспрямованою і результативною, а з другого — прозорою, доступною для громадського контролю.

Усе це, ясна річ, передбачає і нарощування кадрового та матеріального потенціалу органів правопорядку, підвищення суспільного престижу професій, пов'язаних з протидією злочинності, зокрема економічній, та корупції. Треба мати, повторюю ще раз, такі закони, які, по-перше, давали б реальні та ефективні важелі боротьби з криміналом у цій сфері, а з другого, передбачали захист, державну та суспільну підтримку тих, кому доручено цю дуже непросту і досить небезпечну справу.

Вживаючи стосовно методів цієї роботи епітет «поліцейські», я мав на увазі насамперед необхідну їх жорсткість. Час уже зрозуміти всім без винятку, що це не той випадок, коли можна обмежуватися лише умовляннями, нотаціями та попередженнями — криміналітет, корумпований чиновник з них просто сміються. Жорсткі методи в рамках ефективних законів — ось якою уявляється мені формула і ліків проти корупції, і вакцини для її профілактики. І, слово честі, просто не можу зрозуміти, чому це раптом поняття «поліцейський» стало в когось асоціюватися з беззаконням. Світова практика переконує якраз у протилежному. Згадаймо, що саме поліція є на перших ролях у боротьбі з корупцією і, як правило, непогано з цим справляється.

— Під час поїздки до Москви ви сказали, що після парламентських виборів в Україні визначиться вектор розвитку країни на найближчі десять років, зокрема, у відносинах з Росією ми матимемо більш однозначну політичну лінію, яка прийде на зміну «багатовекторності». Оскільки ці тези було висловлено в розмові з російськими журналістами, чи не означає це, що політична лінія проляже у бік Москви, а не ЄС?

— Насамперед необхідне, на мій погляд, уточнення: ні я, ні мої колеги не ставимо і не збираємося ставити зміст своїх висловлювань у залежність від того, кому вони адресуються і де виголошуються. Як не раз заявляв Президент України, і я можу тільки повністю приєднатися до його думки, Україна формулює свої зовнішньополітичні пріоритети однаково і у Вашингтоні, і у Брюсселі, і в Москві. Політичне флюгерство — це не наш стиль. Зовнішньополітичне кредо блоку, викладене в його програмі, як мені здається, достатньо чітко і недвозначне: «За єдину Україну в єдиній Європі, що включає Росію». І це не данина моменту, не реверанс перед виборчою кон'юктурою. Такий постулат випливає з уже достатнього досвіду вироблення, реалізації та відшліфовування зовнішньополітичного курсу України, в основі якого — її утвердження як невід'ємної і повноправної складової європейського співтовариства.

А з другого боку, і в цьому я переконаний не менше, у перспективі без тісної взаємодії Євросоюзу з Росією, незалежно від рівня її формалізації, ідентичність Європи буде неповною. Саме тому в наших національних інтересах — всіляко поглиблювати партнерські стосунки з великою сусідкою. І робити це не за рахунок євроінтеграційного напрямку, не на шкоду йому, а навпаки, для посилення. Так само, інтегруючись в Європу, ми надаватимемо відносинам з Росією більш конкретного, прагматичного і взаємовигідного характеру.

Так, я вважаю, що після виборів перед Україною обов'язково постане дуже непросте завдання — виробити механізм практичної реалізації європейського вибору, створення сталої парламентської більшості. Не виключаю, що в рамках визначеної зовнішньополітичної стратегії деякі тактичні аспекти, і стосовно Росії також, можуть уточнюватися для чіткішого їх акцентування та піднесення ефективності. Але рішуче не сприймаю і не приймаю такі підходи, за якими зближення з кимось — це обов'язково проти когось. У наш непростий і відповідальний час треба думати та діяти по-іншому — об'єктивно, твердо і відповідально.

— Президент назвав імовірними вашими партнерами у майбутньому парламенті СДПУ (о), «Жінки за майбутнє» і Партію зелених України. Якщо цього всього не вислатить для більшості, скажіть, з якими політичними силами ви співпрацюватимете? Що вас розділяє з «Нашою Україною»?

— Якщо подивитися всі програми і за-

сади політичних партій, то фактично більшість позицій у суб'єктів виборів спільні. Треба відштовхуватися від визначальної — від того, не що нас роз'єднує, а що об'єднує. І на цих спільних пріоритетах вибудовувати єдину платформу. Не тому, що ці люди мені подобаються чи не подобаються, а виходячи з принципових позицій. Заради інтересів держави я готовий до співпраці з усіма, хто поділяє цю принципову позицію, а не просто, щоб об'єднатися заради об'єднання, щоб розділити портфелі, посади.

Але сьогодні, думаю, передчасно казати, хто з ким об'єднуватиметься, бо тепер всі ми змагаємося одне з одним за підтримку виборців. А вже після виборів будемо визначатися, що для нас є головним, засадничим, що можна було б узяти для спільної платформи. Ще раз повторюю, я особисто готовий домовлятися з усіма, хто не лівіше серця і не правіше здорового глузду. Тобто з тими силами, які підтвердять свою відданість ідеям державності й демократії конкретними діями. І вбачають у наших людях народ, якому зобов'язані служити, а не безликий і безсловесний електорат, про який можна забути до наступних виборів.

— Якщо вам запропонують крісло Голови Верховної Ради, ви погодитесь за нього змагатися?

— Я думаю, що можна бути корисним незалежно від посади, яку ти обіймеш у парламенті. У нинішньому парламенті, я думаю, ви зі мною погодитесь, налічується не більше 30 осіб, які власне займаються законодавчою роботою. Вони стали професіональними законодавцями. Дуже жаль, якщо їх буде втрачено для парламенту після виборів. Вони можуть бути незручними для влади, але вони користь приносять і парламенту, і державі. Хотілось би бути серед таких людей, які займаються законотворчою роботою.

— Добре, свій погляд на майбутнього голову парламенту ви висловили. Ми знаємо і вашу думку про майбутнього главу держави. Ви сказали, що хочете бачити на посаді Президента людину з новою політичною обійми, запевнивши, що не маєте на увазі себе. А кого? Це людина з новою політичною обійми якась конкретна особа чи просто абстрактний образ?

— Я сказав більше: серед діючих сьогодні політиків, які претендують на президентство, я не бачу таких, які могли б справді очолити країну. І хотілось б сподіватися, що в нас врешті-решт з'являться нові яскраві особистості. Вони вже на підході.

— Ви думаєте, що ці парламентські вибори засвітять таких людей?

— Дуже мало. Хоча, можливо, вони придуть у мажоритарних округах, на рівні самоврядування. Там пройдуть відповідну школу і піднімуться дуже швидко. Мені здається, що формування і виховання еліти — це індивідуальна справа. З кожним треба працювати окремо. У нас, на жаль, ця селективна робота, по суті справи, «майже не проводиться». В політику, мені здається, треба тягти тих людей, яких політика обтяжує. Вони завжди збережуть совість і честь. Це один з визначальних чинників добору політичної еліти.

— Ви зізналися в одному з інтерв'ю, що були в орбіті Президента і важко, і легко. По-перше, грієшся у промінні його слави, а по-друге, часто обіпкаєшся. Виходячи з вашого власного досвіду, ви частіше грілися чи обіпкалися?

— Я думаю, мені гріх скаржитися на долю. Те, що я працюю в адміністрації Президента з 94-го року, дало мені змогу набути великого досвіду, не лише політичного, а й наукового. А стосовно «обіпкаліся», то обіпкалі і обіпкають дуже багато. Але я на це дивлюся спокійно. Якщо йдеш у політику, то не потрібно оглядатися, а йти вперед. У нас деяких людей критикують тотально — до певного морального терору. А як тільки вони зійшли з політичного небосхилу, вже перестали бути цікавими для критики. Один з американських президентів сказав, що в політику не варто йти, якщо ти маєш шкіру, тоншу за панцир носорога. В наших умовах треба мати особливо товсту шкіру. На жаль, у нас іде боротьба не за щось, а проти когось. За принципом — політична істина торжествує тоді, коли зникає носій протилежної істини. Але ми мусимо пройти цим шляхом. Я переконаний, що політика може бути чистою і моральною.

З гостем «Голосу України» розмовляли Людмила КОШАНЕЦЬ і Сергій ЛАВРЕНКО.

ЗАКОН
УКРАЇНИ

Цей Закон визначає основні напрями державної політики пріоритетного розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу, створює сприятливі економічні умови для збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської техніки та обладнання для харчової і переробної промисловості, визначає шляхи формування ринку та вдосконалення системи забезпечення агропромислового комплексу вітчизняною технікою і обладнанням.

Стаття 1. Визначення основних понять
У цьому Законі вживаються такі поняття:
1) техніка і обладнання для агропромислового комплексу — машини, механізми, обладнання, устаткування, технологічні комплекси та лінії з них, що використовуються в сільськогосподарському виробництві, харчовій та переробній промисловості для проведення робіт з вирощування, збирання, зберігання та переробки сільськогосподарської продукції.

До зазначених техніки і обладнання належать: трактори та інші самохідні енергосаоби сільськогосподарського призначення, спеціальні автомобілі сільськогосподарського призначення, самохідні та причіпні комбайни, жниварки і косарки для збирання зернових, кормових та технічних культур, посівна і ґрунтообробна техніка та комбіновані агрегати з неї, машини і обладнання для проведення робіт у тваринництві, птахівництві та кормовиробництві, а також машини, обладнання та лінії з них для харчової і переробної промисловості, що використовуються для зберігання та переробки сільськогосподарської продукції, включаючи її фасування, розлив, пакування та пакування;

2) нові техніка і обладнання для агропромислового комплексу — техніка і обладнання, зазначені у пункті 1 цієї статті, які розроблено відповідно до затверджених (схвалених) Кабінетом Міністрів України програм, пройшли випробування, відповідають діючим стандартам, поставлені на виробництво, сертифіковані в Україні і серійно виготовляються підприємствами машинобудування для агропромислового комплексу протягом не більше трьох років з часу постановки на виробництво;

3) вітчизняна техніка і обладнання для агропромислового комплексу —техніка і обладнання, зазначені у пункті 1 цієї статті, що виготовляються підприємствами України, у вартості яких питома вага сировини, матеріалів, вузлів, агрегатів, деталей і комплектуючих виробів вітчизняного виробництва становить більше 50 відсотків.

Стаття 2. Вітчизняне машинобудування для агропромислового комплексу

Вітчизняне машинобудування для агропромислового комплексу —сукупність промислових підприємств, науково-дослідних, проектно-конструкторських організацій, навчальних закладів та інших установ, незалежно від форм власності, які забезпечують системний підхід до створення, проведення випробувань, організації виробництва, експлуатації, ремонту, технічного обслуговування та послуг, моніторингу ринку, навчання кадрів для забезпечення потреб сільськогосподарського виробництва, харчової та переробної промисловості у техніці і обладнанні, у загальних обсягах виробництва яких продукція для вирощування, збирання, зберігання та переробки сільськогосподарської продукції становить не менше 50 відсотків.

Стаття 3. Основні завдання вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу

Основними завданнями машинобудування для агропромислового комплексу є:

1) забезпечення потреб агропромислового комплексу вітчизняною технікою і обладнанням для впровадження сучасних технологій у виробництво, зберігання та переробку сільськогосподарської продукції;

2) проведення науково-технічної політики розвитку машинобудування для агропромислового комплексу, сприяння підвищенню рівня технологічних процесів та екологічної безпеки;

3) участь у розробленні стандартів відповідно до закону;

4) впровадження наукових досліджень, дослідно-конструкторських, технологічних та проектних розробок комплексного характеру, пов'язаних з розвитком виробництва техніки і обладнання для агропромислового комплексу;

5) визначення обсягів виготовлення і координація виробництва у номенклатурі техніки і обладнання для агропромислового комплексу, впровадження технічного обслуговування та освоєння прогресивних технологій ремонту техніки;

6) сприяння скороченню витрат енергетичних і матеріальних ресурсів при виготовленні, технічному обслуговуванні та ремонті техніки і обладнання для агропромислового комплексу, підвищенню надійності та збільшенню термінів їх експлуатації;

7) участь у розробці програм соціального та економічного розвитку села, сприяння комплексній поставці техніки і обладнання для агропромислового комплексу сільськогосподарським товаровиробникам і підприємствам харчової та переробної промисловості;

8) розробка проектів програм розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу у порядку, визначеному законодавством;

9) виконання програм виробництва технологічних комплексів машин і обладнання для агропромислового комплексу, стимулювання освоєння виробництва нової техніки і обладнання для агропромислового комплексу, підвищення відповідальності промислових підприємств за якість виготовлюваної техніки, створення системи її технічного обслуговування та ремонту;

10) розширення мережі підприємств з реалізації, технічного обслуговування, ремонту, надання у користування (зокрема за договорами фінансового лізингу) техніки і обладнання для агропромислового комплексу;

11) формування та розвиток ринку техніки і обладнання для агропромислового комплексу;

12) розробка пропозицій щодо удосконалення умов фінансування, оподаткування, кредитування, особливостей приватизації підприємств вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу;

13) здійснення економічних та організаційних заходів, спрямованих на зростання експортного потенціалу, збільшення обсягів реалізації техніки і обладнання для агропромислового комплексу в Україні та за її межами;

14) залучення вітчизняних та іноземних інвестицій для освоєння виробництва нової техніки і обладнання для агропромислового комплексу, оновлення основних фондів, технічного переозброєння і реконструкції підприємств вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу;

15) реалізація державної політики зайнятості, забезпечення висококваліфікованими кадрами підприємств вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу;

16) розвиток міжнародного співробітництва підприємств вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу.

Стаття 4. Пріоритетність розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу

Розвиток вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу разом з його складовими: створення і виробництво техніки та обладнання, її технічне обслуговування і ремонт, а також формування інфраструктури ринку вітчизняної техніки і обладнання для агропромислового комплексу є пріоритетними напрямами розвитку національної економіки.

Стаття 5. Органи державного управління вітчизняним машинобудуванням для агропромислового комплексу

Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу

Державне управління вітчизняним машинобудуванням для агропромислового комплексу здійснюють Кабінет Міністрів України та уповноважений центральний орган виконавчої влади, повноваження якого визначаються відповідно до Конституції та законів України.

Стаття 6. Компетенція Кабінету Міністрів України щодо машинобудування для агропромислового комплексу

До компетенції Кабінету Міністрів України належить:

1) розроблення стратегії державної політики пріоритетного розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу;

2) затвердження (схвалення) відповідних програм стосовно пріоритетного розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу і організація їх виконання;

3) формування видатків у проектах державного бюджету у розмірі, необхідному для забезпечення пріоритетного розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу;

4) реалізація науково-технічної політики у вітчизняному машинобудуванні для агропромислового комплексу, вжиття заходів щодо впровадження сучасних технологій у виробництво, підвищення екологічної безпеки;

5) забезпечення розвитку операцій з фінансового лізингу техніки і обладнання для агропромислового комплексу і внесення відповідних пропозицій до проекту державного бюджету.

Стаття 7. Компетенція відповідного уповноваженого центрального органу виконавчої влади у проведенні державної політики пріоритетного розвитку машинобудування для агропромислового комплексу

1. Реалізацію стратегії державної політики пріоритетного розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу здійснює відповідний уповноважений центральний орган виконавчої влади (далі —уповноважений орган).

2. Уповноважений орган:

1) здійснює управління державними підприємствами та координує діяльність підприємств інших форм власності у сфері вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу;

2) розробляє і реалізує програми створення технологічних комплексів машин і обладнання, організації їх виробництва, формування та розвитку ринку техніки і обладнання для агропромислового комплексу, забезпечення її технічного обслуговування та ремонту;

3) вживає заходів щодо оптимізації галузевої, міжгалузевої та міжнародної кооперації, систем стандартизації та сертифікації техніки і обладнання для агропромислового комплексу;

4) реалізує науково-технічну політику у вітчизняному машинобудуванні для агропромислового комплексу та вживає заходів щодо забезпечення потреб сільськогосподарського виробництва та харчової і переробної промисловості в технічних засобах для впровадження сучасних технологій вирощування, збирання, зберігання та переробки сільськогосподарської продукції;

5) здійснює інші заходи щодо розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу відповідно до закону.

3. До виключної компетенції уповноваженого органу належить проведення відповідно до закону контрольньо-наглядових та дозвольно-реєстраційних функцій.

Стаття 8. Основні напрями державної підтримки пріоритетного розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу

1. Видатки Державного бюджету України на пріоритетний розвиток вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу щорічно, протягом 2003-2010 років визначається у державному бюджеті окремим рядком.

Розпорядником цих коштів визначається уповноважений орган, який здійснює державну політику розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу.

Обсяги зазначених бюджетних асигнувань становлять до одного відсотка від загальних видатків державного бюджету і спрямовуються на фінансування таких заходів з підтримки пріоритетного розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу:

1) створення та підготовка серійного виробництва нової техніки і обладнання для агропромислового комплексу згідно із затвердженнями (схваленнями) Кабінетом Міністрів України програмами з виробництва технологічних комплексів, машин та обладнання для агропромислового комплексу;

2) переоснащення підприємств вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу та впровадження новітніх технологій проектування та виготовлення техніки і обладнання;

3) формування та розвиток ринку техніки і обладнання для агропромислового комплексу та вдосконалення його інфраструктури;

4) часткова (до 70 відсотків) компенсація облікової ставки Національного банку України за кредитами банків, що надаються підприємствам вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу на виготовлення техніки і обладнання для агропромислового комплексу, та державна підтримка банків, що здійснюють довгострокове кредитування цих підприємств;

5) часткова (до 40 відсотків) компенсація державою вартості техніки і обладнання для агропромислового комплексу, що поставляється сільськогосподарським товаровиробникам і підприємствам харчової та переробної промисловості;

6) закупівля вітчизняної техніки і обладнання для агропромислового комплексу з наступною реалізацією її сільськогосподарським товаровиробникам і підприємствам харчової та переробної промисловості на умовах фінансового лізингу.

2. У загальних обсягах державної закупівлі товарів (робіт, послуг) передбачаються обсяги поставок основних видів вітчизняної техніки і обладнання для агропромислового комплексу, які закуповуються за рахунок коштів державного лізингового фонду та інших джерел, що визначаються Кабінетом Міністрів України. Кошти державного лізингового фонду в повному обсязі використовуються виключно на закупівлю вітчизняної техніки і обладнання для агропромислового комплексу.

3. У процесі вдосконалення законодавства визначаються питання щодо забезпечення стимулювання та державної підтримки пріоритетного розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу, зокрема:

1) надання дозволу підприємствам вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу на списання і реалізацію застарілих та надлишкових засобів виробництва із застосуванням особливих умов оподаткування та спрямування коштів, отриманих від їх реалізації, на оновлення основних фондів виробництва цих підприємств;

2) першочергової передачі із державної у комунальну власність відповідно до закону житлового фонду та інших об'єктів соціальної інфраструктури, які належать підприємствам вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу;

3) державної підтримки розвитку та функціонування ринку техніки і обладнання для агропромислового комплексу, фінансового оздоровлення, технічного переоснащення та інвестиційної привабливості підприємств вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу, стимулювання раціонального використання у процесі виробництва матеріальних ресурсів та енергосілів, удосконалення системи управління підприємствами вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу;

4) інших проблем розвитку вітчизняного машинобудування та ринку техніки і обладнання для агропромислового комплексу.

Стаття 9. Взаємовідносини уповноваженого центрального органу виконавчої влади з іншими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування

Уповноважений орган взаємодіє з іншими центральними органами виконавчої влади, обласними державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування у питаннях стимулювання пріоритетного розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу.

Стаття 10. Захист підприємств вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу від недобросовісної конкуренції на внутрішньому ринку

Уповноважений орган визначає напрями захисту підприємств вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу від недобросовісної конкуренції на внутрішньому ринку на основі узгодження інтересів виробників техніки і обладнання та їх споживачів, розробляє і реалізовує необхідні для стимулювання пріоритетного розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу контрольньо-наглядові та дозвольно-реєстраційні функції.

Стаття 11. Особливості податкової політики на підприємствах вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу

Особливостями податкової політики, які можуть застосовуватися до підприємств вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу, є:

1) пільгове оподаткування податком на додану вартість операцій з оплати вартості витрат, спрямованих на науково-дослідні, проектно-конструкторські роботи та виготовлення дослідних зразків нової техніки і обладнання для агропромислового комплексу, здійснених як за рахунок бюджету, так і за власні кошти підприємств та віднесення витрат, пов'язаних з розробкою і підготовкою серійного виробництва нової техніки і обладнання для агропромислового комплексу до валових витрат виробництва;

2) зменшення ставки податку на прибуток, отриманого від реалізації техніки і обладнання для агропромислового комплексу на експорт;

3) встановлення, що датою сплати податку на додану вартість у разі продажу техніки і обладнання для агропромислового комплексу згідно з договором товарного кредиту (розстрочки) є дата зарахування коштів на банківський рахунок платника податку або дата отримання товарів (робіт, послуг) за надані техніку і обладнання;

4) врегулювання особливостей сплати земельного податку та розмірів орендної плати за земельні ділянки, якими користуються підприємства вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу.

Стаття 12. Особливості кредитування вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу

1. Кредитування підприємств вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу здійснюється в порядку надання кредитів на загальних підставах та за спеціальним режимом кредитування, який передбачає на 2003-2010 роки компенсацію ставки за кредитами в розмірі до 70 відсотків облікової ставки, встановленої Національним банком України.

2. Державна підтримка кредитування вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу здійснюється відповідно до закону.

3. Складовими механізму кредитного забезпечення вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу є створення та розвиток інфраструктури фінансово-кредитного забезпечення підприємств, стимулювання інвестиційної діяльності банків, інших фінансових установ, спрямованої на технічне переоснащення вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу.

4. Для обліку коротко-, середньо- та довгострокових кредитів, наданих за спеціальним режимом кредитування, банки відкривають спеціальні рахунки. Для здійснення середньо- та довгострокового кредитування можуть відкриватися спеціальні кредитні лінії.

5. Фінансування виробництва та закупівлі техніки і обладнання для агропромислового комплексу здійснюється уповноваженим органом відповідно до закону.

Стаття 13. Особливості цінової політики у вітчизняному машинобудуванні для агропромислового комплексу

1. Цінова політика у вітчизняному машинобудуванні для агропромислового комплексу здійснюється відповідно до закону.

2. Держава створює систему моніторингу цін на основні види металопродукції та енергосілів, що використовуються підприємствами вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу на виготовлення техніки і обладнання для агропромислового комплексу.

Стаття 14. Закупівля техніки на умовах фінансового лізингу
Кошти державного бюджету, що спрямовуються у 2003-2010 роках на заходи, пов'язані із закупівлею техніки і обладнання для агропромислового комплексу на умовах фінансового лізингу, та кредити, надані сільськогосподарським товаровиробникам за умови часткової компенсації за рахунок державного бюджету ставки по кредитах банків, спрямовуються виключно на закупівлю вітчизняної техніки і обладнання для агропромислового комплексу.

Стаття 15. Основні заходи по удосконаленню ринку вітчизняної техніки і обладнання для агропромислового комплексу та механізму забезпечення нею сільськогосподарських товаровиробників і підприємств харчової та переробної промисловості

1. Кабінетом Міністрів України визначаються основні напрями подальшого формування та розвитку ринку вітчизняної техніки і обладнання для агропромислового комплексу та вдосконалення системи забезпечення нею сільськогосподарських товаровиробників і підприємств харчової та переробної промисловості.

2. Уповноважений орган, який впроваджує державну політику пріоритетного розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу, створює систему моніторингу, аналізу та прогнозування кон'юнктури ринку техніки і обладнання для агропромислового комплексу.

3. Місцеві органи виконавчої влади надають підтримку уповноваженому органу, який впроваджує державну політику пріоритетного розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу, щодо формування інфраструктури ринку техніки і обладнання для агропромислового комплексу, її технічного обслуговування і ремонту.

Стаття 16. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у тримісячний термін з дня набрання чинності цим Законом:

внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законів України у відповідність з цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади України їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
7 лютого 2002 року.
№ 3023-III.

Передвиборна програма Української морської партії ЗА МОРСЬКУ МОГУТНІСТЬ УКРАЇНИ

Для України, як морської держави, ефективність морської галузі особливо значуща. Водні артерії — це найважливіші транспортні коридори, що зв'язують всю територію нашої держави з багатьма країнами світу, вирішують питання вантажо- та пасажироперевезень найбільш економічним шляхом.

Функціонування морегосподарського комплексу забезпечує збільшення споживання населенням морепродуктів як **якісних** продуктів харчування, розширює сировинну базу фармацевтичної промисловості.

Розвиток морської галузі сприяє зростанню **обсягів** суднобудівних робіт, збільшуючи зайнятість населення.

Наявність сильного морського флоту, як цивільного, так і військового, зміцнює престиж держави, стимулює інтеграцію в міжнародні економічні і політичні процеси.

Розв'язання всього комплексу проблем потребує формування і проведення науково обґрунтованої морської політики України. **Для цього створено** Українську морську партію (УМ партію) як добровільне політичне об'єднання громадян, що сприяє реалізації завдань зміцнення нашої держави як морської країни, проведенню докорінних реформ всієї морегосподарської діяльності, зростанню міжнародного престижу України.

УМ партія проголошує як кінцеву програмну мету своєї діяльності вивести Україну **в ряд великих морських держав**.

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ

I. У ПОЛІТИЧНІЙ СФЕРІ:

— підтримка курсу на побудову правової держави і громадянського суспільства;

— сприяння становленню в Україні демократичної політико-правової системи, у якій законодавчо затверджується і практично забезпечується пріоритет загальнолюдських та національно-духовних цінностей, усіх загальногромадянських ПРАВ І СВОБОД;

— активна участь у створенні, на основі загальнонаціональної програми суспільного розвитку, державної політики в галузі управління морським та річковим транспортом, а також пов'язаними з ними галузями;

— сприяння розширенню прав регіонального та місцевого самоврядування, активний вплив на формування політичної та правової культури суспільства;

— забезпечення соціальної справедливості у всіх сферах життєдіяльності;

— правова і політична підтримка та створення сприятливих умов розвитку флоту, суднобудівної, судноремонтної, суднохідної та пов'язаних з ними галузей;

— забезпечення політичних, економічних, соціальних прав моряків, їх сімей відповідно до міжнародно-правових стандартів, вимог Міжнародної морської організації, міжнародної організації праці та інших міжнародних структур та інституцій;

— розробка та впровадження науково обґрунтованої морської політики держави.

II. В ЕКОНОМІЦІ:

— сприяння розвитку в Україні ринкових відносин, що регулюються правовими нормами за умови дотримання соціальної спрямованості економічних реформ;

— активна участь у реалізації державної політики створення і розвитку транспортного комплексу України, забезпечення взаємодії та координації роботи морського та річкового транспорту, а також пов'язаних з ними галузей як єдиної транспортної та пасажирської системи України, її інтеграції в транспортну та туристичну (крузіну) всесвітню систему, зокрема європейську і країн ЧЕС;

— сприяння удосконаленню структури управління річковим і морським транспортом;

— **створення** рівних умов для розвитку господарської діяльності підприємств **морського та** річкового транспорту всіх форм власності;

— сприяння формуванню вільних економічних зон

та **зон вільного підприємництва** у приморських районах України;

— захист споживчого ринку України та **вітчизняних виробників усім комплексом** державних засобів;

— запобігання порушенням законодавства та зловживанням у питаннях зміни форми власності підприємств морського і річкового транспорту;

— **відродження** морегосподарського комплексу, **створення потужного сучасного** торговельного та пасажирського флоту;

— створення потужного риболовецького флоту та синдикату рибопереробки;

— відродження суднобудування та судноремонтних потужностей;

— забезпечення інтенсивного розвитку морських та річкових **торговельних портів**, соціально культурний розвиток портів **міст та берегової інфраструктури розвитку туризму і оздоровчо-лікувальних послуг**;

— сприяння створенню системи квотування тоннажу, завдяки чому вітчизняний флот буде забезпечений замовленнями щодо перевезення вантажів з або в українські порти;

— **сприяння** розвитку науково-технічної, **інноваційної**, інвестиційної діяльності, **спрямованих на** підтримку морської галузі.

III. У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

сприяти:

— встановленню в Україні **правової** держави, у якій гарантовано реалізацію політичних, економічних, громадянських, соціальних і культурних прав громадян;

— створенню та реалізації загальнонаціональної програми екологічного захисту населення шляхом розвитку екологічно чистих форм виробництва, морських видів спорту, туризму, соціально-культурної реабілітації;

— створенню та реалізації загальнонаціональної **програми відтворення і розвитку** бази морського навчання і морської науки;

— відновленню високого суспільного престижу професій, пов'язаних з морською галуззю.

Правовими та політичними засобами домагатися:

— державної підтримки сімей загиблих **моряків, військовослужбовців, працівників правоохоронних органів**;

— зниження рівня і тривалості безробіття, забезпечення продуктивної **зайнятості** населення, активізації процесу створення нових робочих місць;

— збільшення грошових доходів населення, **встановлення** мінімальної заробітної плати на **рівні прожиткового** мінімуму;

— ліквідації заборгованості у зарплаті, пенсіях, допомогах і стипендіях;

— створення нової системи пільг, яка реально б захищала ветеранів **Великої Вітчизняної** війни, ветеранів війни в Афганістані та інших воєнних конфліктів, ветеранів **збройних сил і праці**, інвалідів, ліквідаторів наслідків **катастрофи на ЧАЕС**, найуразливіші прошарки населення;

— проведення пенсійної реформи, впровадження загальнообов'язкового **державного** страхування, правового **забезпечення** та стимулювання розвитку недержавного **соціального** забезпечення;

— реформування системи охорони здоров'я, забезпечення **доступності** медичної та медико-санітарної допомоги **для всього** населення, поліпшення **якості** медичного обслуговування, впровадження медичного страхування.

Ставши за підтримки народу парламентською партією, у політичному **блоці** з іншими **партіями та громадськими рухами**, налаштованими на подолання кризи й перетворення суспільного життя **на засадах** дійсного та **дійового** гуманізму, реальної демократії та соціальної справедливості, **ми** будемо засобами державної влади добиватися реалізації програмних цілей.

Голова Української морської партії
С. В. КІВАЛОВ.

Кримінал

Викрадачів комп'ютерів знайдено

Резонансний у регіоні злочин — крадіжка 14 комп'ютерів із Запорізької СШ № 75 — розкрито. Як повідомив начальник УМВС області Сергій Алфьоров, у злочинної групи, до якої входили й мешканці з Дніпропетровщини, вилучено 10 комп'ютерів.

Поки велися пошуки злочинців, працівники міліції області на зібрані ними кошти придбали й вручили учням СШ № 75 новий комп'ютерний клас. Вилучені у злочинців комп'ютери правоохоронці мають намір передати Мелітопольській виправно-трудовій колонії для неповнолітніх.

Олександр АБЛЦОВ.

Запорізька область.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Точка зору

Президентство вписується в державотворчий процес

(Початок на 2-й стор.)

Однак виявляється, що українські політичні кола намагалися порозумітися з гетьманом, а він, у свою чергу, не відкидав можливості компромісу з ними. Шкода тільки, що цього не сталося, враховуючи роль П. Скоропадського у становленні української державності. На жаль, досі наше сприйняття цієї, безумовно, визначної постаті ґрунтується на емоційних оцінках учасників тих далеких подій, які беззастережно переносяться у сучасні праці.

Думаю також, що некоректно і неетично називати перевертнями тих, хто шукав діалогу з гетьманом, хоча б через те, що інститут глави держави має глибоке коріння в українській політичній думці (досить згадати лише конституційні проекти кирило-мефодіївця Г. Андрузського та М. Драгоманова). А як оцінити тоді соціаліста С. Петлюру — в документах іноземних представництв, зокрема у звіті французької військової місії, він іменується «тимчасовим президентом, який виконуватиме свої функції до скликання парламенту»?

Отже, президентство цілком вписується у державотворчий контекст української історії того періоду, а той факт, що кожна українська влада — Центральна Рада, гетьман, Директорія постійно наголошували на своїй тимчасовості до скликання всенародно обраного парламенту (Всеукраїнських Установчих Зборів, Державного Сейму), лише підтверджує можливість будь-яких «надзвичайних» заходів, спрямованих на підвищення ефективності влади державної і, принагідно, особистої.

Про це теж слід сказати, причому цілком відверто. Автор статті вказує на те, що М. Грушевський рішуче відкидав будь-яку можливість особистої диктатури. Та недаремно сучасники іноді називали його «дволиким Янусом». Може, саме тому Центральна Рада попри продеклароване нею ж зобов'язання передати владу Всеукраїнським Установчим Зборам зовсім не прагнула позбутися своєї керівної ролі. Після повернення на початку березня 1917 року Центральної Ради до Києва це спричинило досить інтенсивну дискусію в українських політичних колах. М. Грушевський відповів на неї статтею «Установчі Збори чи Парламент?». Не виявляючи прямо своєї позиції, він пише, що скликання Установчих Зборів лише «протягатиме революційний період» і відкладатиме початок «конституційного життя».

Можна згадати й інші деталі, зокрема ставлення М. Грушевського до появи в українському війську полку, що носив його ім'я. Наведемо його слова без жодних коментарів: «Прикро було мені прив'язувати своє ім'я до полку, але я не мав духу відмовити. Якби я мав змогу — я б свій полк мого імені розіслав додому орати і сіяти, і творити життя. Але що я міг зробити?»

Утім, саме тут доцільно згадати, як М. Грушевський оцінював «суд історії» (вживаючи саме цей термін), який «судить предків судом потомків і потомків судом предків, так як культ предків сам собою переходить в обов'язок перед потомками».

Через те і «культ предків», і «обов'язок перед потомками» вимагають від авторів публікацій, що претендують на сенсаційність, особливої точності та, сказав би, такої ж об'єктивної ширості.

Складається враження, що справжнім героєм статті є професор Л. Решодько, а мене принагідно представлено його епігоном.

Я з повагою ставлюся до діяльності шановного професора на ниві популяризації спадщини М. Грушевського. Проте якщо говорити про наукові пріоритети, то ще 1991—1992 рр. вийшли мої монографії «Українська ідея» М. Грушевського: історія і сучасність» та «Сто днів» Центральної Ради». Вже тоді я звернув увагу на такий парадокс: за своєю Конституцією УНР мусила б стати класичною парламентською республікою, і водночас деякі історики, найперше Д. Дорошенко, вказують на те, що у свій останній день Центральна Рада обрала також М. Грушевського Президентом УНР («Сто днів» Центральної Ради. — К.: Україна, 1992. — с.142).

Саме що свою думку, а не ідеї професора Л. Решодька, я разом з М. Копиленко розвивав у нашій книжці «Держава і право України 1917—1920» (К.: Либідь, 1997. — с. 79).

Однак автор полемічної статті в «Голосі України» П. Усенко, наводячи рядки з нашої книжки, цілком свідомо «забуває» ті з них, які переконують читача в тому, що немає твердої відповіді на це питання, і цитує лише те, що в такому препарованому вигляді може довести його правоту.

Утім, і ця «правота» все одно потребує додаткових аргументів. Так, П. Усенко полемізує з моєю думкою, за якою «Центральна Рада виявилася нездатною для оперативного управління», вказуючи, що для цих питань існував Генеральний Секретаріат.

Однак у моїх книжках спеціально обумовлено, що цей цілком сучасний термін, «оперативне управління», вживається з певною мірою умовності (П. Усенко знову «забуває» процитувати це застереження), а головне — одна з основних проблем державотворчої діяльності Центральної Ради якраз і полягала у відсутності чіткого розмежування «сфер впливу» з Генеральним Секретаріатом, про що прямо говорилося в її документах.

Олександр КОПИЛЕНКО,
академік Академії правових наук,
доктор юридичних наук, професор,
лауреат премії ім. М. Грушевського НАН України.

«Право споживача — бути почутим»

(Початок на 1-й стор.).

Відомо: рівень життя в країні значною мірою залежить від захищеності у ній споживачів. Адже так держава відстоює свої національні інтереси, будує економічну стратегію. На жаль, нині жодна відома в Україні фірма не може похвалитися тим, що на ринку немає фальсифікатів її продукції.

За останні п'ять років лише до Головного управління у справах захисту прав споживачів звернулося більш як десять тисяч киян. На їх користь задоволено понад 80 відсотків скарг. Найчастіше причиною нарікань стає низька якість послуг, а також порушення чинного законодавства у сферах побутового та житлово-комунального обслуговування. За цей період мешканцям столиці повернуто більш як 55 мільйонів гривень. На думку фахівців, цей показник далекий від реальності — багатьох громадян відлякує судова тяганина.

Попри зливу інформації, нині чимало покупців навіть не знають, як відрізнити якісний товар від фальсифікату, або не надають цьому значення, обираючи сумнівну дешевизну. Певна байдужість спостерігається й з боку виробників — нерідко вони покладаються на контролюючі органи, не турбуючись про захист своєї продукції.

Уже понад десять років ми живемо в незалежній європейській державі — достатньо часу, щоб звикнути: якість товарів та послуг у нас також повинна бути належна. За тієї законодавчої бази, яку маємо, для цього потрібно небагато — і споживачам, і виробникам достатньо лише трохи активніше дбати про власні інтереси.

Бережіть воду!

За даними ВЕЛ, 70 відсотків населення країни користується водою з поверхневих джерел (серед них — понад 60 тисяч річок), які через неконтрольоване забруднення і використання в сільському господарстві пестицидів стали небезпечними для здоров'я. Отже, наразі актуальним стало споживання підземних вод. Проте їх експлуатаційні ресурси становлять 306 літрів на добу, в той час як середньостатистичний українець за цей же період витрачає 350—370 літрів води (для порівняння — європеець майже вдвічі менше).

Це цікаво

Чиста H₂O — безбарвна і без смаку

Ні для кого не секрет, що більшість українців споживає зовсім не джерельну і не цілющу воду.

Нещодавно вирішила пригостити подружку чаєм. Відкрила кран з холодною водою, а звідти біжить... каламутна, червонувата рідина.

А через кілька днів пригадала дитячий мультик про хлопчика, який виліз із озера весь чорний. Така асоціація виникла, коли приймала ванну, на дні якої зібрався пісочок...

За твердженням фахівців, вода не повинна містити сірководень і метан, що надають їй неприємний запах і смак. Жорсткість виникає через вміст кальцію і магнію, хоча для пиття така вода використовується може: вміст цих солей нешкідливий для здоров'я людини. Однак у дуже жорсткій воді погано розварюються м'ясо й овочі. А після прання в ній тканини швидше зношуються, барви тьмяніють. Проте надто жорстка, як і надто м'я-

ка вода позначаються на здоров'ї людини.

Чиста вода — безбарвна або ж має блакитний відтінок. Будь-які інші відтінки вказують на певні домішки. Так, солі заліза забарвлюють воду в червонуватий (іржавий) колір. Гумусні речовини (продукти розпаду трави, листя, кори тощо) надають воді колір від жовтого до коричневого.

До речі, розрізняють чотири види смаку: солоний залежить від хлоридів натрію, гіркуватий — хлоридів магнію, кислий — надлишку кислот, солодкуватий — органічних речовин. А чиста вода смаку не має.

Вікторія ЛИТВИН.

Афоризм до теми

Обережно, нас оточує докільля!
Григорій ЯБЛОНСЬКИЙ.

Боротьба за білий сніг

Проблема

Напевне, Іван Мічурін, який свого часу сказав: «Ми не можемо чекати милостей від природи; взяти їх у неї — наше завдання», волів би ніколи цього не говорити, якби побачив, наскільки буквально цей вислів сприйняли нашіадки. Мільйони гектарів знищених лісів, осушені річкові гирла, забруднені водойми, виснажені хімічними добривами ґрунти — все це наслідок не завжди мудрого втручання людського «розуму» в природні процеси. Тож не дивно, що останнім часом екологічне питання особливо непокоїть світову громадськість.

Актуальні ці проблеми й на теренах нашої країни, хоча захист навколишнього середовища гарантується і Конституцією України, і відповідними законами, Земельним, Лісовим та Водним кодексами. На жаль, ці документи часто лише декларативно обіцяють, гарантують та захищають громадян. Адже екологічні правопорушення стали настільки звичними у повсякденному житті, що на них навіть не звертають уваги: контейнери зі сміттям тижнями не вивозять — нормально; з кухонного крана тече руда багнюка — переживемо; на вулицях вирубують дерева — нехай собі!...

Та, незважаючи на таку загальну пасивність, чимало громадян не мовчать. За словами голови громадської еколо-правової організації «ЕкоПраво-Київ» Бориса Васильківського, зазвичай скарги надходять на підприємства, які розташовані поблизу житлових будинків і, забруднюючи навколишнє середовище, загрожують здоров'ю мешканців. В Україні таких об'єктів чимало.

Так, жителі майже всього Харківського району столиці страждають через те, що київський сміттєспалювальний завод «Енергія» досі не обладнаний очисними фільтрами. Хоча відповідні спеціальні міські програми давно є. На жаль, реальних змін поки що немає. Так само досі не переселені мешканці з території, прилеглої до величезного смітника в селі Пирогів під Києвом. Свого часу справа про його закриття набула широкого розголосу. І хоча вивіз нечистот сюди вже припинено, територія настільки уражена, що жити там небезпечно.

Людство не загине в атомній війні, воно захлинется у власних відходах

Цей вислів екологів пригадую щоразу, коли перед очима миготять завалені смітниками із пляшками, металобрухтом, деревиною й іншим непотрібом.

У більшості європейських країн поширений роздільний збір сміття. На жаль, у нашій столиці цивілізована практика не приживається. А для інших регіонів це взагалі нечувана розкіш.

Пригадую, як свідомі мешканці одного містечка Вінницької області, де в будинках цвяхами забили сміттепроводи, ще носять пакети із «продуктами щоденної життєдіяльності людини» за кілька кварталів до найближчих смітників, від яких ганяють місцеві двірники. Чому? Бо таку «екзотику» транспорт вивозить дуже рідко.

А якщо знати, що медичні відходи, які не проходять дезінфекції, на звалищах утворюють осередки інфекції (є приклад: діти гралися медичними шприцами, знайдені-

ми в контейнерах для сміття, і захворіли на СНІД), то доходиш банального висновку, ніби комунальники навмисне затримують небезпеку для нашого здоров'я.

Припустимо, столиці це не загрожує. Або Черкасам, де активісти Всеукраїнської екологічної ліги домоглися і регулярного вивозу сміття, і... перегляду графіка його вивозу, оскільки існуючий просто не влаштовував мешканців будинків.

На початок третього тисячоліття маса накопиченого сміття в Україні перевищувала 25 мільярдів тонн. Якщо в 1990 році на одного українця припадало 300 тонн відходів, то нині — майже 500 тонн (з них 90 — токсичні). Десяту частину становить побутове сміття, 80(!) відсотків якого закопується в землю. Таку невтішну статистику оприлюднила Всеукраїнська екологічна ліга.

Відомо: довкола кожного підприємства повинна існувати санітарно-захисна зона — спорудження житлових будинків тут неприпустиме. Тож судова справа мешканця гуртожитку, розташованого саме в такій зоні поблизу АТ «Аверс», була вирішена на його користь — позивача переселили. Та в будинку залишилося ще 40 сімей. Вони також страждають від шкідливих викидів, проте до суду не звертаються. Можна було б дивуватися байдужості цих мешканців, якби... Після успішного розгляду судом справи жителя будинку поблизу Чернігівської ТЕЦ його сусіди також почали подавати скарги. Судова тяганина триває вже четвертий рік...

Напевне, кожен киянин пам'ятає розмови про закриття цегельного комбінату, що донедавна містився майже в самому центрі Києва. Про його особливу шкідливість говорилося ще у часи Радянського Союзу. Для цього надзвичайно шкідливого підприємства за межами міста звели нове приміщення. Та крапкою у справі став позов мешканця будинку, розташованого на відстані 30 метрів (!) від печі, що випалює цеглу.

Після закриття підприємства місцеві жителі вперше за останні 30—40 років побачили біля своїх будинків... білий сніг.

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

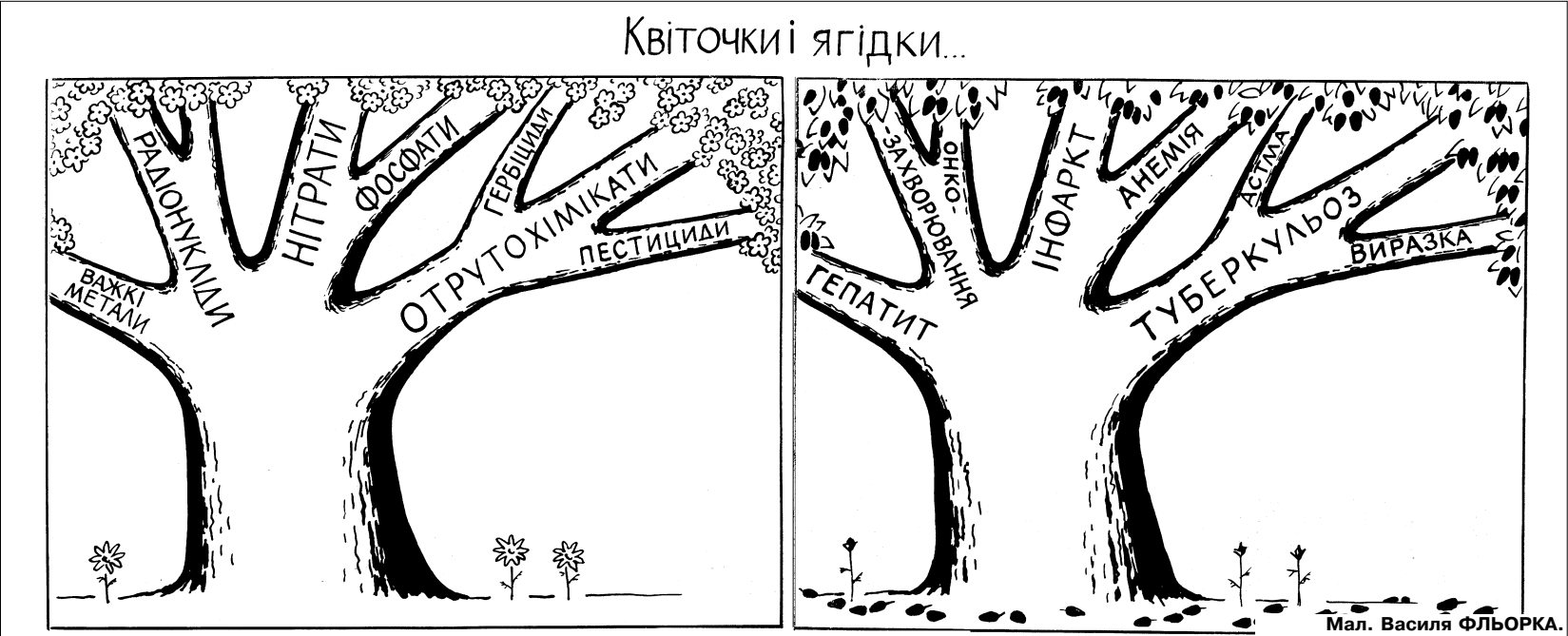
Актуально

А іншим? Приміром, з курортними територіями, які не прилягають до центрів населених пунктів та престижних санаторіїв і потопають через чийось безгосподарність у морі бруду?

Отже, пам'ятайте: місцевими органами влади затверджено графік виконання робіт комунальними службами. І ви маєте право добиватися від них виконання взятих на себе зобов'язань. А якщо у вас бракує часу чи ви не можете пробити стіну чиновницької байдужості, звертайтеся по допомогу до екологічних організацій.

Якщо ви вирішили зробити хімічний і бактеріологічний аналіз води, в жодному разі не експериментуйте самі. Довірте справу фахівцям найближчої санепідемстанції чи «Водоканалу». Або ж будь-якої фірми, що займається продажем фільтрів.

Сторінку підготували Надія ГОРБАТЮК і Наталя ЯРЕМЕНКО.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Нас запросили — ми спостерігаємо

Нинішні перед-виборні процеси істотно впливають на робочий графік посла США в Україні Карлоса ПАС-КУАЛІА: поїздки в регіони, зустрічі, участь у різноманітних заходах. Саме з виборчої тематики розпочалося інтерв'ю з ним «ГУ»:

— Пане посол, та присіплива увага, що її виявляють до наших виборів урядові й неурядові структури США, часто викликає помітне роздратування з боку українських офіційних осіб, а також активно використовується в антиамериканській риторикі певними політичними силами. Наскільки очікуваною є для вас така реакція?

— У передвиборний час слід очікувати, що практично будь-яке питання може бути використане тією чи іншою політичною силою. А в своїй увазі ми керуємося, по-перше, дуже відкритим і широким запрошенням з боку вашого уряду для міжнародних спостерігачів. Вони можуть стежити за передвиборним процесом як на довготерміновій, так і на короткотерміновій основі. Президент Кучма чітко висловився з цього приводу, і минулого тижня ця позиція була вкотре підтверджена під час зустрічі міністра закордонних справ Анатолія Зленка з послами країн «великої вісімки». По-друге, Україна недвозначно підтримала принципи, закладені в документах ОБСЄ та Ради Європи, де йдеться і про діяльність спостерігачів. Нарешті, міжнародні спостерігачі, в тому числі й США, мають на меті лише посприяти тому, щоб в Україні відбулися чесні вибори. Щоб ваші громадяни мали можливість висловити свою волю й здійснити своє право віддати голоси за тих лідерів, за яких вважають за потрібне. І тим самим обрати владу, яка була б їм підзвітна.

Завважу, ми в жодному разі не збираємося підтримувати конкретні партії, блоки чи кандидатів. Цей вибір цілком належить вашим громадянам.

— Незважаючи на згадану вами відкритість української влади щодо спостерігачів, вона ж сама і критикує опозицію за її апеляції до міжнародних структур та інших країн. Дозволяє вам поставити запитання, яке, за словами радника Президента Андрія Фіалка, він поставив нещодавно пані Мадден Олбрайт: чи можете ви уявити ситуацію, коли б 2000 року, під час виборів президента США, американські демократи після голосування у Флориді звернулися до ООН, ОБСЄ чи законодавчих органів інших держав з прохання натиснути на владу Сполучених Штатів?

— Думаю, для будь-якої країни важливо насамперед пересвідчитися, що її власні установи й інституції працюють ефективно на забезпечення чесних і відкритих виборів. Роль міжнародних спостерігачів полягає не в тому, щоб бути арбітром під час визначення результатів виборів. А лише в тому, щоб надати підтримку, поради. Тобто те, що допомогло б українським органам, установам, які так чи інакше відповідають за проведення виборів, функціонувати ефективно та забезпечити прозорість і демократичність самого процесу.

Щодо минулих американських виборів, то можу нагадати, що тоді ми запросили членів ЦВК України відвідати США під час кампанії, ознайомитися з усіма її аспектами. Ми також фінансували візити низки українських журналістів для висвітлення виборів. А те, що відбувалося під час згаданих перепроверок і підрахунку голосів, не було й не могло бути предметом якихось вигадок і спекуляцій. Усе миттєво, щосекунди подавалося в міжнародні засоби інформації, через Сі-ен-ен та інші канали.

— Нині український виборчий процес уже увійшов в установлене русло. Ви їздите регіонами, багато зустрічаєтесь. Чи можна вже тепер зробити певні висновки про демократичність чи недемократичність цього процесу?

— Думаю, що недоречно й невчасно робити такі висновки зараз, задовго до дня голосування. Можу хіба що поділитися своїми враженнями. А вони, в свою чергу, ґрунтуються на інформації, якою зі мною ділилися самі українці.

Позитивно те, що всі згодні: нинішній виборчий закон набагато кращий за попередній. Він сприяє більшій відповідальності й підзвітності і дозволяє політичним партіям відігравати активнішу роль у виборчому процесі. Широке коло

кандидатів і політичних партій може донести свої думки, пропозиції, ідеї до виборців. Тут слід відзначити надання для кандидатів і партій часу на національному ТБ та радіо. І, мабуть, найконструктивніший момент — це теледебати, які проводять кілька загальноукраїнських телеканалів.

Разом з цим позитивом є й низка проблемних питань. Вони постійно порушуються під час наших зустрічей з представниками політичних партій, неурядових організацій (НУО), преси. Найголовніше з них: чи українські урядовці різних рівнів використовують свої посади для того, щоб створити рівні умови для всіх учасників виборчого процесу, чи їхня діяльність якось сприяє наданню переваг тій чи іншій політичній силі або партії? Наводяться приклади. Це, скажімо, рекламні щити, плакати на загальногромадських будівлях, що порушує відчуття рівності можливостей. Нам кажуть також про тиск на працівників бюджетних організацій, аби схилити їх до голосування в певний спосіб. Про тиск, який, можливо, застосовується до приватних підприємців, щоб схилити їх голосувати саме так. Чули й занепокоєння: пресі, НУО не завжди можна діяти цілком вільно. Це, звичайно, не в нашій компетенції — досліджувати, вивчати кожен із подібних прикладів. Але те, що ці питання постають, свідчить: ще є поле для поліпшення ситуації. Тобто за час, що залишився, державні установи мають переконати виборця: його голос справді буде таємним і він може й повинен голосувати відповідно до своїх переконань, а не з оглядкою на те, які наслідки це голосування може мати. Дуже важливим є створення такої атмосфери, що додавала б громадянам впевненості: їхні голоси будуть враховані саме так, як вони проголосували.

— Запитання на іншу тему. Відомо, що Україна добивається від США видачі майора Миколи Мельниченка. Також відомо, що Сполучені Штати робити цього не збираються. Що є першопричиною такої позиції: відсутність відповідної договірно-правової бази у двосторонніх відносинах чи відсутність впевненості в тому, що в Україні можливе незалежне судочинство?

— Ці два моменти між собою пов'язані. США та Україна не мають угоди про екстрадицію, а договір про взаємну правову допомогу, який є, не містить відповідної статті. Крім того, наше внутрішнє законодавство також не дозволяє здійснити видачу.

Ми попередньо обговорювали з українськими правоохоронними структурами ті кроки, які треба зробити, щоб у майбутньому можна було б говорити про укладення двостороннього договору про екстрадицію. Вони могли б стосуватися насамперед посилення незалежності судової гілки влади в Україні й ефективності її роботи. Коли якась країна ухвалює вислати когось в іншу, то вона повинна мати принаймні впевненість: правові, юридичні стандарти й норми, умови у в'язницях, правоохоронна практика там відповідають загальним умовам, що є в країні, котра висилає. Наприклад, деякі європейські держави не вишлють до США підозрюваних, коли у справі може йтися про смертну кару. Тому що там смертна кара не застосовується.

Україна нещодавно ухвалила закон про судоустрій, новий Кримінальний кодекс і нині стоїть перед завданням запровадження цих документів у життя. І ми вельми зацікавлені допомогти вам у цьому.

— Чи стосується все те, що ви зараз сказали, і питання видачі Павла Лазаренка?

— Це — загальний опис ситуації і стосуватиметься будь-якого подібного випадку. Тобто якщо постане питання про екстрадицію особи зі Сполучених Штатів до України.

— В Україні інколи можна почути: мовляв, США постійно говорять нам про необхідність боротьби з корупцією, а от такого корупціонера, як Лазаренко, видавати не хочуть...

— Слід пам'ятати, що Лазаренко перебував у в'язниці. Це — найголовніше. Розгляд його судової справи триває і відбувається на основі американського законодавства. А за ним Лазаренко має можливість і право апелювати і звертатися за переглядом певних аспектів справи, чим він і скористався в кількох випадках. Це, звичайно, затягує початок власне судового процесу. Але протягом усього цього часу жодних спеціальних привілеїв, переваг він не має і залишається звичайним в'язнем. Процес у цій справі призначено на листопад. Доти і обвинувачення, і захист Лазаренка матимуть досить часу, щоб обґрунтувати свої позиції: чи справді він порушив за-

конодавство США, відмивав гроші.

— В україно-американських відносинах нині накопичилося чимало неприємних питань: це і згадана справа Лазаренка, і надання політичного притулку майорові Мельниченку, і питання інтелектуальної власності та запровадження санкцій, і хворобливе сприйняття офіційним Києвом критики з боку Вашингтона з того чи іншого приводу... Чи можна все це говорити про відносини США та України як відносини стратегічних партнерів?

— Так, у нас були складні питання. Але всі ці події не повинні заступати той головний факт, що Сполучені Штати й Україна мають спільні стратегічні довготермінові інтереси. Вони, насамперед, полягають у тому, щоб Україна була незалежною, демократичною, ринковою державою, інтегрованою до європейської спільноти. Є також ціла низка важливих стратегічних завдань, які стоять нині перед Україною і в яких ми знову ж таки маємо спільний інтерес. По-перше, політична карта Європи, її система безпеки зазнає нині найсерйозніших з часу розширення НАТО в 1997 році змін. Більшість західних сусідів України — або в процесі приєднання до ЄС та НАТО, або вже є членами останньої. Росія виробляє нові, тісніші стосунки з ЄС, НАТО та США. І Україна, і США мають інтерес до того, як ваша держава впишеться в нову політичну й безпекову структуру Європи. По-друге, в питаннях міжнародної безпеки загалом відбулися кардинальні зміни з часу терактів 11 вересня минулого року. Ми зрозуміли, що міжнародний тероризм може завдати втрат невинним цивільним особам будь-де в світі, в будь-якій країні. Тому всі мусять об'єднатися для боротьби з цим явищем.

Щодо нашого стратегічного партнерства, то ми повинні пам'ятати: розбіжності, незгоди можуть бути навіть між друзями. Наприклад, існують суперечки між США та європейською спільнотою в питаннях імпорту сталі, торгівлі сільськогосподарською продукцією. Канада і США сперечаються про вилов лосося. Але ці питання не руйнують наших відносин, їх конструктивних основ.

— Вас не бентежить те, що, коли не помиляюся, лише в передвиборній програмі блоку «Наша Україна» виписано пункт про поглиблення відносин зі Сполученими Штатами? В більшості програм ці відносини взагалі не згадано, а в програмах лівих політичних сил яскраво виражено антиамериканські гасла...

— Часто буває так: коли у відносинах справді проявляються якісь проблеми чи труднощі, з'являється і тенденція зосереджувати всю увагу саме на труднощах, забуваючи про інші аспекти. І це, звичайно, не допомагає двостороннім відносинам. Принципи, за якими США вибудовували своє ставлення до України, завжди були чіткі й прозорі: демократія, ринкова економіка й інтеграція з євроатлантичними структурами. Ми продовжуватимемо співпрацювати з Україною саме на цих основах. Але чи не найголовнішим є таке: це справа українського народу — обрати напрямом, яким його країна має рухатися в майбутньому. І ми сподіваємося, що саме через можливість висловити свою волю під час наступних виборів українські громадяни і зможуть підкреслити цей вибір.

— США традиційно підтримують незалежні ЗМІ та неурядові організації в інших країнах. Вам не здається, що в Україні робити це стає дедалі важче? Адже практично немає вільних ЗМІ, а діяльність неурядових організацій, особливо тих НУО, що підтримуються з-за кордону, викликає останнім часом роздратування владних структур.

— Як на мене, то допомога міжнародних донорів НУО та незалежній пресі стає дедалі ефективніша й продуктивніша. Українські НУО вже досить добре зарекомендували себе в суспільстві. Зараз у вас є чимало організацій, які досить результативно займаються розвитком бізнесу, охороною здоров'я, докілья, правами людини. А журналісти, преса починають краще розуміти свою важливість для суспільства і дедалі голосніше підтверджують відданість незалежній, об'єктивній журналістській роботі. Тепер про американську допомогу НУО і пресі: тут ми намагаємося бути дуже коректними, відкритими і прозорими у своїй діяльності. Я навіть спеціально зустрічався з високими посадовими особами, з представниками СБУ, пояснював, які види діяльності ми намагаємося підтримувати. Під час цих бесід жоден з моїх співрозмовників, представників урядових структур, не висловлював якихось занепокоєнь.

Інтерв'ю взяв
Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Хроніка. Факти. Події

■ **Белград**

Югославії більше немає

Політичне керівництво Югославії, Сербії та Чорногорії за посередництва представника ЄС Хав'єра Солани дійшли згоди щодо майбутніх сербо-чорногорських відносин. Про це повідомив президент СРЮ Воїслав Коштуница, зазначивши, що йдеться «про нове, оригінальне рішення». Воно полягає в тім, що Югославія перетвориться на новий політичний альянс «Сербія і Чорногорія». За словами Зорана Джинджича, дві республіки матимуть єдину оборонну та зовнішню політику, але при цьому окремі економіки, валютні та митні системи.

■ **Мехіко**

Українців знову «кинули»

Шестеро громадян України — в екіпажі судна «Лорі», залишеного грецьким судновласником напризволяще біля берегів Мексики. За повідомленням з Мехіко, моряки звернулися до влади з проханням про надання їм екстреної допомоги та сприяння у поверненні на батьківщину. Нині корабель знаходиться майже за 20 миль від мексиканського порту Сейба-Плайя. Після 16 січня судновласник припинив контакти з екіпажем. Мало того, як з'ясувалося, хазяїн «Лорі» вже майже рік не платить морякам зарплату.

■ **Вашингтон**

Буш розбереться з Хусейном

Напередодні у своєму виступі президент США Джордж Буш заявив, що Саддам Хусейн — «проблема, і ми розберемося з ним». Але для початку США мають намір проконсультуватися зі своїми союзниками. Буш також заявив, що іракською нацією «керує людина, яка хоче знищити свій власний народ, використовуючи хімічну зброю, людина, яка не дозволяє міжнародним інспекторам потрапити до його країни і вочевидь щось приховує».

■ **Газа**

Без змін

Палестинські джерела повідомляють, що в секторі Газа було підірвано ізраїльський танк, внаслідок чого загинуло троє ізраїльських солдатів. Ізраїльські військові підтвердили цю інформацію.

■ **Афіни**

Президент Ірану звинувачує

Президент Ірану Сайед Мохаммад Хатамі заявив під час візиту до Греції, що «погрози США використати ядерну зброю проти певних країн, зокрема й Ірану, продемонстрували, хто насправді бажає розв'язати війну».

■ **Луанда**

Рішення про перемир'я

Ангольський уряд оголосив про одностороннє припинення бойових дій проти озброєних формувань Національного союзу за цілковиту незалежність Анголи (УНІТА). Як зазначено в заяві уряду, головнокомандувачу ангольської армії дано наказ припинити всі бойові дії. Після загибелі лідера УНІТА Жонаса Савімбі влада Анголи вважає теперішню ситуацію унікальною для припинення багаторічної громадянської війни і своїми діями намагається створити сприятливу обстановку для мирного процесу.

■ **Джакарта**

Розпочався суд

В Індонезії розпочався судовий процес над колишніми високими державними чиновниками, яких обвинувачують у злочинах проти людяності у зв'язку з подіями у Східному Тиморі після проголошення цієї провінції незалежності в 1999 році. Загалом на лаві підсудних 18 осіб, серед яких і колишній губернатор Східного Тимору Абіліо Соареш. «Підлеглі Соареша чинили масові беззаконня, а губернатор не намагався зупинити їх», — заявили на процесі представники обвинувачення.

На фото АП: Абіліо Соареш на лаві підсудних.

Посади дерево, збудуй дім, вирости дитину...

Програма кандидата в народні депутати від виборчого округу № 6 прем'єр-міністра Автономної Республіки Крим Валерія Горбатова органічно випливає з генетичного кореня сина хліборобського роду: що посієш, те й пожнеш. Плоди, які він виростив, — то не абстрактні програми чи декларації, а цілком конкретні врожаї яблук і пшениці, міцні фундаменти споруджених будинків і дітища реалізованих соціальних програм. Тож його передвиборна програма розпочалася ще тоді, коли юнак із фахом інженера-гідротехніка почав працювати над новітнім проектом зрошення (крапельним методом) засушливих кримських земель. І результати не забарилися...

Яблука з рідного саду

Управлінська модель, яку Валерій Горбатов впроваджує нині на посаді прем'єр-міністра, сягає витоками... розкішного яблуневого саду. Від спогадів про той елітний сад (166 гектарів!) завше теплішає на серці і з'являються відповіді на питання: як рухатися далі у реформаторській колії?

У П'ятихатках Красногвардійського району молодий спеціаліст, науковий працівник НДІ гідротехніки і меліорації, впроваджував разом із однодумцями систему крапельного зрошення «Таврія». Ентузіасти — молоді, завзяті — працювали по 20 годин на добу, щоб довести: система «Таврія» ефективніша від інших.

Цифри і факти

Уряд під керівництвом Валерія Горбатова працює півроку. І саме в цей період було погашено заборгованість у зарплаті на суму понад 100 мільйонів гривень. Для порівняння: за сім місяців минулого року ця сума становила 1,3 мільйона гривень. Заборгованість зменшилася зі 170 мільйонів гривень до 63 мільйонів. Приріст промислового виробництва становив 8,8 відсотка від 2000 року. За 2001 рік введено в дію понад 15 тисяч квадратних метрів житла. Трубами нової магістралі газ надійшов у 21 населений пункт. До бюджету АР Криму надійшло на 29,4 відсотка більше коштів, ніж за попередній рік.

— На форумі, де розглядали кілька проектів, ми бачили, що наш — краший, але... обрали не нас, — згадує Валерій Миронович. — Один чоловік сказав мені тоді: «Ти ж бачиш, не гідраліка, а рівень «преси» грає роль. Там — академіки, а у вас?»

Отже, елітні кримські яблука відіграли роль «ньютонівих» яблук: молодий спеціаліст пройшов гарт і зрозумів, що важелі правління і механізми рішень — взаємообумовлені. І коли вже почав працювати в колгоспі імені Крупської, що згодом переріс у агрофірму, йшов сходами від ідей до реалізації, від рішення до втілення стрімкими темпами. Господарство було одним із еталонних у Криму і випередило ті новації, що згодом почали впроваджувати «згори» як реформу агропромислового комплексу.

Задовго до розпаювання земель там розподілили поля, і вони були іменними. Агрофірма мала свої магазини, переробку. Там досі зберігся єдиний у Криму кінно-спортивний комплекс. Господарство було одним із 6—7 в Криму, де активно впроваджували нові технології. Ефективно діяла перша на півдні України лабораторія трансплантації ембріонів.

— По Союзу приживлення становило 30 відсотків, а у нас — понад 50, — не без гордошів згадує нині Валерій Горбатов. — Я не міг всидіти спокійно на місці, коли чув, що в Болгарії, наприклад, є нові системи садівництва, обробітку землі. Чимскоріш їхав за кордон. Бувало, ховав зернята в машині, щоб спробувати нові сорти. Так зване директивне агрореформування привело до хаосу. Взяти хоча б систему зрошення. Ми зрошували одразу 200—300 гектарів. Коли прийшла вода, врожайність із 16—17 центнерів підвищилася до 50 і більше. А нині на тих гектарах по 20 хазяїв, насосні розграбовані...

Уміння працювати з людьми, виховувати у всіх взаємоповагу Валерій Горбатов показав на прикладі сільської кар-

тинної галереї. Спочатку з його ідеї по-міювалися. Ну яка галерея в селі? Які шедеври в ній показувати? Зрозуміло, які: портрети своїх сільських достойників. Запросили з Ялти молодих художників (нині вони вже заслужені, народні), й ті малювали портрети передовиків. Оригінал — для галереї, копію — геросві дня. Бувало, до галереї у вихідні дні сім'ями навідувалися, своїх гостей приводили: «Покажіть їм, бо не вірять, що тут мій портрет». А який це був стимул! Спробуй після такого «увічнення» в мистецтві працювати гірше! По тому галерея поповнилася подарованими картинами.

В. Горбатов спроектував основні принципи економічного механізму агрофірми на економіку Криму, і життя показало, що він мав слухність.

— Я вважаю, що скрізь має панувати хліборобський принцип: що посієш, те й пожнеш.

Цю засвоєну ще від діда-прадіда «формулу буття» він не зраджував ніде і ніколи.

Півострів дотацій не потребує

Жителі півострова болісно реагують на те, що статус Автономної Республіки Крим — більше політична декларація, ніж економічна і соціальна реальність. «Область як область» — лише проблем значно більше. І політичних амбіцій, що дуже ускладнюють життя і провінціалізують регіон. Автономна Республіка, на переконання Валерія Горбатова, могла б стати оазою добра, благополуччя, стартовим майданчиком прибуткових рекреаційних проектів, які забезпечили б процвітання всіх і кожного. Адже відомо, що туристичний бізнес у всьому світі — стабільно прибутковий.

— Крим не повинен бути дотаційним, — вважає В. Горбатов. — Він може себе прогодувати, ще й іншим допомогти. — У центрі економічного механізму Криму має бути курортна галузь, на яку працюватимуть сільське господарство, сфера обслуговування, транспорт, промисловість. Це ганьба, що 70 відсотків продукції для потреб Криму завозять з інших областей. У нас навіть морозива свого немає.

Думки вголос

■ «У Криму важко визначити, хто є хто. Чимало сіро-буро-малинових, напівчервоних, напів це якихось. Це хвилює. Криму слід визначитися, який він, щоб люди могли нормально жити».

■ «Велика політика здійснюється в Києві. А наша політика — це економіка. Люди хочуть від місцевих керівників не голослівних програм, а тепла, вчасно виплаченої зарплати, робочих місць, соціальної захисту».

■ «Мене запросили на роль «технологів» єдиного механізму. Маю подбати, щоб кожний урядовець видавав на-гора те, що може. І я питаю з кожного».

Тим часом дивні справи кояться в нашій курортній сфері. Назву лише один приклад. Минулого літа кримські оздоровниці були заповнені на 107—127 відсотків. Протягом сезону тут «крутилося» близько п'яти мільярдів гривень. Та врешті наш бюджет отримав тільки 70 мільйонів — менше, ніж за попередній сезон, коли гостей на півострові було на півтора мільйона менше. Виходить, інші прибутки пішли в тінь. Мабуть, тому, що була велика спека. З таким станом речей миритися надалі не будемо. Розпочинаємо реформу курортної сфери з обліку: хто, кому і за що платить? Якому відомству належить та чи інша оздо-

Анкетні дані:

Валерій Миронович Горбатов народився 27 червня 1955 року в Миколаївській області. Закінчив Херсонський сільськогосподарський інститут за фахом «інженер-гідротехнік». Працював на відповідальних посадах у Кримському відділенні Українського НДІ гідротехніки і меліорації. З 1980 року його трудова діяльність пов'язана із агрофірмою ім. Крупської, де він пройшов шлях від старшого гідротехніка до голови.

У 1994—1996 рр. — постійний представник Президента України в Криму. 1997—1998 рр. — очолював Фонд держмайна Автономної Республіки Крим. Був обраний депутатом облради (1986—1990), депутатом Верховної Ради Криму (1990—1994), народним депутатом ВР України (1994—2002 рр.) В. М. Горбатов — кандидат економічних наук, має державні нагороди.

ровниця? Що вона дає Криму і що від нього забирає? Якщо не наведемо лад у своєму домі, через два-три роки Крим не існуватиме як самостійна економічна структура, бо чужий капітал переважає тиме.

Цифри і факти

Рада Міністрів разом з органами місцевого самоврядування ініціювала реформу комунальної сфери. Для оптимізаційного теплозабезпечення у республіці розпочалося спорудження міні-котельень.

На цю програму бюджетом передбачено 100 мільйонів гривень. Більшість жителів півострова матимуть лічильники, за котрими платитимуть за воду, газ і тепло, економлячи до 30 відсотків сімейного бюджету.

Недавній візит урядової делегації до Москви започаткував нову сторінку в економіці Криму. Московські банкіри зацікавилися газифікацією сільських населених пунктів, російських інвесторів приваблюють об'єкти незавершеного будівництва (їх у Криму — 2,5 тис.) Конкретні проекти, угоди буде підписано на бізнес-форумі, який відбудеться у березні в Ялті.

Валерій Горбатов — за ментальністю будівельник. Потяг до розбудови, реконструювання, модернізації — то незмінна риса характеру і стилю, яка позначається на всьому, хоч би чим він займався. Цієї зими Горбатов і його команда, а також усі комунальники пройшли випробування холодом. Такого морозу і снігів не було за останні 60 років! Чимало помешкань, шкіл обігрівали «буржуйками». А в селищі Приморському, наприклад, де мешкають 20 тисяч кримчан, тепла в помешканнях, двох школах і дитсадку нема вже п'ять років — відколи комунальну сферу передали на баланс селищної ради (а отже — на поталу). У відчаї — на знак протесту — мешканці Приморського почали виходити на трасу і блокувати автомобільний рух. Планами газифікації феодосійського регіону було передбачено підвести газ до Приморського лише 2010 року. Уряд оперативно відреагував на болісну проблему: було виділено один мільйон гривень і протягом п'яти місяців завершено будівництво газового відводу. У селищі Ближнє, куди також підвели газ, учні і вчителі вже вісім років поспіль грілися від «буржуйок». Сюди підвели газ і збудували міні-котельню, економія від котрої — істотна. Раніше обігрівання школи коштувало 150 тисяч грн., тепер — 45 тис. грн.

Головним завданням реформи комунального комплексу, яку зініціював уряд, В. Горбатов вважає закінчення всіх гілок газопроводу і встановлення на всій території півострова міні-котельень, які даватимуть реальне і економне тепло, а не грітимуть атмосферу. Від початку нинішнього року на теплозабезпечення Криму було витрачено понад 200 мільйонів гривень, а якщо скрізь встановити міні-котельні і лічильники тепла, ця цифра буде в п'ять разів менша. Ще одним аспектом реформи буде ліквідація «мертвих» житлово-комунальних управлінь, які на нинішній день уже не забезпечують потреб населення...

— Реформи просувалися б значно швидше, якби економіку Криму не підточував руйнівний «єрибок» політиканства, — вважає В. Горбатов. — У нашому сформованому на коаліційному принципі уряді — майже половина має подвійне підпорядкування. Нехай би сповідували свою ідеологію і робили справу. Та колеги нерідко діють на засадах «революційної доцільності», — це ми вже проходили. Нерідко політичні рішення блокують економіку. Наприклад, Верховна Рада Автономної

Республіки Крим проголосувала за припинення експерименту «Союз-Віктан», що давав нам прибутку понад 250 млн. грн. На недавньому засіданні Верховна Рада проголосувала за те, щоб передати пансіонат у Піщаному іншому відомству. Ні голову Фонду держмайна, ні уряд ніхто навіть до відома не поставив...

Чинівники-бюрократи дуже бояться відповідати на запитання: а що ви конкретно зробили для людей? Який хліб насущний і духовний дали їм? Вони розмножуються і намагаються закріпити свої позиції, — це зрозуміло, — «діагностує» суспільну хворобу В. Горбатов.

А які ліки? Їх має пошукати уся громада, що обирає владу.

Аж до коріння істини...

Валерій Горбатов не вважає себе носієм істини в останній інстанції. Зрештою, ті плоди, які він залишає по собі, можна відчутти на дотик, і це — найпереконливіший аргумент на його користь. На рівні плодів він готовий змагатися із будь-якими опонентами і утверджувати авторитет влади, а не захищати «честь мундира».

Думки вголос

■ «Люди втомилися від проблем, тому й звинувачують владу в усіх гріхах, і ми не повинні ображатися на них за це. Однак влада — це тисячі чиновників. Нехай кожний вийде на люди і скаже: ось це я виконав, а це — ні. Я роблю так щотижня, спілкуючись із кримчанами в прямому ефірі телебачення. На кожне запитання — відверта відповідь. У кожній наступній передачі розповідаю про зроблене за тиждень, про реагування на скарги і запити. Мені не соромно дивитися людям у вічі».

■ «Я ніколи не кажу, що наша партія чи блок «За єдину Україну!» — краший. Я хочу, щоб люди самі побачили, хто і як впливає на ситуацію. Поборювання опонентів — це шлях в нікуди і даремна витрата часу. А якщо брудні технології зачеплять мою гідність, репутацію, я відповім словами поета:

Кинеш золото в вогонь — не стане міддю воно, Порвеш парчу на онучі — не стане з парчі полотна...»

Навіть у взаєминах зі своїми дітьми, онуком Валерієм він не вдається до авторитарних методів переконання.

— Моя старша донька Ольга працює в туристичному бізнесі. Я хотів спрямувати її на економіку, але вона обрала своє. Син має селянську вдачу — послідовний. Закінчив економічний факультет, завершує юридичний. Вболіває за нашу програму економічного розвитку Криму, розробку котрої завершують нині фахівці. Хочє допомагати мені. Обидва — вперті: вирішили самі собі довести, що можуть працювати і досягти чогось і без допомоги батька. Нехай! Кожний має пройти свій шлях.

Для нього найважливіше — щоб усі діти та їхні батьки дихали «озоном» нових ідей в оновленому Криму. Прикро, що цей благодатний край називають «заповідником» рудиментів старої епохи, віджілюю ідеології, яка вкрай потребує «крапельного зрошення»...

І ще один штрих, про який знають лише близькі. Змалечку Валерій Горбатов залюблений в археологію. Власні розкопки розпочав ще малим біля хати. І відкопав трофей — старовинний молоток. Потім знаходив монети, черепки. І нині копає — глибоко-глибоко, аж до коріння істини...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Сімферополь.

Оголошення про випуск корпоративних облігацій

Наступним повідомляємо, що ДАК «Титан» подав до Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку документи на реєстрацію випуску корпоративних облігацій. Протягом травня-червня 2002 року ДАК «Титан» планує здійснити випуск корпоративних облігацій загальним обсягом 50 000 000 грн. Випуск облігацій розподіляється на шість серій та буде розміщен у три етапи:

- Перший — з 17 квітня 2002 по 15 травня 2002 (серія А)
- Другий — з 15 травня 2002 по 31 травня 2002 (серія В та серія С)
- Третій — з 5 червня 2002 по 21 червня 2002 (серія D, серія Е та серія F)

Попередня ціна розміщення складає 100 грн. На день випуску Емітент визначає єдину доходність первинного розміщення. Фактична ціна продажу буде розрахована на кожний день первинного розміщення на підставі єдиної доходності, яку визначив Емітент. Розміщення облігацій буде здійснено шляхом укладання угод купівлі-продажу облігацій між інвесторами та Емітентом в особі Провідного Менеджера випуску АКІБ «УкрСиббанк» або Менеджера випуску АКБ «Форум».

Зареєстрована ДКЦПФР інформація про випуск облігацій буде опублікована згідно з чинним законодавством.

	Серія А	Серія В	Серія С	Серія D	Серія Е	Серія F
Тип	Іменні бездокументарні	Іменні бездокументарні	Іменні бездокументарні	Іменні бездокументарні	Іменні бездокументарні	Іменні бездокументарні
Номінальна вартість	100 грн.	100 грн.	100 грн.	100 грн.	100 грн.	100 грн.
Термін обігу	12 місяців	12 місяців	15 місяців	12 місяців	12 місяців	15 місяців
Рейтинг купону	23%	22%	24%	23%	22%	24%
Мінімальна гарантована доходність у доларовому еквіваленті	10%	10%	11%	10%	10%	11%
Виплата купону	При погашенні	Щоквартально	При погашенні	При погашенні	Щоквартально	При погашенні
Об'єм емісії, млн. грн.	10	10	10	5	5	10
Дата випуску	17 квітня 2002	15 травня 2002	15 травня 2002	5 червня 2002	5 червня 2002	5 червня 2002
Початок первинного розміщення	17 квітня 2002	15 травня 2002	15 травня 2002	5 червня 2002	5 червня 2002	5 червня 2002
Кінець первинного розміщення	15 травня 2002	31 травня 2002	31 травня 2002	21 червня 2002	21 червня 2002	21 червня 2002
Дата погашення	17 квітня 2003	15 травня 2003	15 серпня 2003	5 червня 2003	5 червня 2003	5 вересня 2003
Додаткові умови	Інвестор має право достроково продати Емітенту облігації через 6 місяців після дати випуску за ціною, що забезпечує доходність в розмірі 4% в доларовому еквіваленті		Інвестор має право достроково продати Емітенту облігації через 9 місяців після дати випуску за ціною, що забезпечує доходність в розмірі 5% в доларовому еквіваленті	Інвестор має право достроково продати Емітенту облігації через 6 місяців після дати випуску за ціною, що забезпечує доходність в розмірі 4% в доларовому еквіваленті		Інвестор має право достроково продати Емітенту облігації через 9 місяців після дати випуску за ціною, що забезпечує доходність в розмірі 5% в доларовому еквіваленті

ДО УВАГИ АКЦІОНЕРІВ
ВАТ «КОНЦЕРН ГАЛНАФТОГАЗ»

Згідно зі ст. 43 Закону України «Про господарські товариства» на пропозицію акціонера, що володіє більш як 10 відсотками голосів, порядок денний загальних зборів акціонерів ВАТ «Концерн Галнафтогаз», що відбудуться 27 березня 2002 року об 11 години за адресою: м. Львів, вул.Пластова, 1, доповнено наступними питаннями:
-Про затвердження висновку Ревізійної комісії за 2001р.
-Про збільшення статутного фонду ВАТ «Концерн Галнафтогаз».
-Прийняття рішення про додатковий випуск акцій ВАТ «Концерн Галнафтогаз».

ІНФОРМАЦІЯ
про збільшення статутного фонду
ВАТ «Концерн Галнафтогаз»

1. Мотив збільшення статутного фонду — залучення додаткових фінансових та матеріальних ресурсів для реконструкції та розвитку мережі автозаправних станцій.
2. Спосіб збільшення — додатковий випуск простих іменних акцій Товариства в кількості 4 957 247 725 (чотири мільярди дев'ятсот п'ятдесят сім мільйонів двісті сорок сім тисяч сімсот двадцять п'ять) штук.
3. Мінімальний розмір збільшення статутного фонду складає 49 572 477,25 (сорок дев'ять мільйонів п'ятсот сімдесят дві тисячі чотириста сімдесят сім гривень 25 копійок).
4. Проект змін до Статуту Товариства, пов'язаних із зміною статутного фонду;
5.1.1. Для забезпечення діяльності Товариства створено статутний фонд у розмірі 100 000 000 (сто мільйонів) гривень.
5.1.2. Статутний фонд Товариства розподіляється на 10 000 000 000 (десять мільярдів) простих іменних акцій номінальною вартістю 1 (одна) копіяка кожна.
5. Номінальна вартість акцій не змінюється та становить 0,01 грн. (одна копіяка) кожна.
6. Акціонери мають право на першочергове придбання акцій.
7. Збитки, пов'язані із збільшенням розміру статутного фонду, відшкодовуються власникам акцій згідно з чинним законодавством.
8. Підписка на акції здійснюється в два етапи:

■ Перший етап підписки, який триватиме не менш як 15 днів - для реалізації переважного права акціонерів на придбання акцій додаткового випуску, в кількості пропорційній їх частці в статутному фонді на дату прийняття рішення про емісію акцій. Дата початку та завершення першого етапу визначатиметься загальними зборами акціонерів.

■ Другий етап підписки - для реалізації права інших інвесторів на придбання акцій додаткового випуску і діючих акціонерів в кількості, що перевищує кількість акцій, на яку акціонер реалізував своє переважне право. Другий етап розпочинається з дня наступного після завершення першого етапу. Дата завершення другого етапу визначатиметься загальними зборами акціонерів.

Телефон для довідок (0322) 97-14-19
Рада директорів.

ЗАТ «Глуховецький каоліновий завод»

повідомляє, що 29 квітня 2002 року об 11 год, за адресою : м. Київ, пров. Червоноармійський, 3, відбудуться Загальні Збори акціонерів ЗАТ «Глуховецький каоліновий завод».

Порядок денний:

1. Розгляд і затвердження звіту Голови Правління про результати діяльності товариства за 2001 рік.
2. Звіт та висновки Ревізійної комісії про результати діяльності товариства за 2001 р.
3. Про розподіл прибутку за 2001 р.
4. Розгляд і затвердження плану розвитку підприємства на 2002 р.
5. Про план розподілу прибутку на 2002 р.
6. Інші організаційні питання.

Приватне підприємство «УКРКОР», код 30525594 зареєстроване Броварською РДА м. Києва 19 серпня 1999 року за адресою: Броварський р-н, с. Пухівка, повідомляє про свою ліквідацію.

Петензії кредиторів приймаються протягом 2-х місяців.

Ліквідатором призначено Крикун В. Б.

Постановою Господарського суду м. Києва від 06.03.2002 року по справі № 24/630-б ТОВ «Аксіом Крис-Бег» (код ЄДРПОУ 2539034) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором по справі призначено Ламонову Олександрю Михайлівну (тел. 235-81-48).

Шановні акціонери!

06 травня 2002 року о 14 годині відбудуться чергові Загальні збори акціонерів Відкритого акціонерного товариства «Подільська телефонна компанія «Мітел» за адресою: м. Хмельницький, вул. Північна, 2.

Порядок денний:

1. Затвердження регламенту роботи зборів.
2. Звіт дирекції по результатам роботи за 2001 рік та розгляд основних напрямів діяльності на 2002 рік.
3. Звіт спостережної ради.
4. Звіт ревізійної комісії.
5. Переобрання реєстратора.
6. Затвердження результатів 9 емісії.
7. Внесення змін до статуту.
8. Обрання спостережної ради та ревізійної комісії.
9. Обрання членів виконавчого органу.
10. Вирішення питання про виплату дивідендів.

Реєстрація акціонерів відбудеться: 06.05.2002 року з 8 години до 13 години 30 хвилин.

Для реєстрації акціонерам необхідно мати документ, що посвідчує особу, їхнім представникам — довіреність, посвідчену відповідно до законодавства України.

Телефони для довідок: (03822) 71-24-01; 71-24-02.

ТОВ «К. Ц.»ТРИАДА», м. Київ, пров. Червоноармійський, 3, зареєстроване Московською РДА м. Києва 14 липня 1997 року, номер рішення 15914, ідент. код 24933274, згідно рішення загальних зборів учасників Товариства припиняє діяльність шляхом його реорганізації. Претензії приймаються протягом двох місяців з дати надрукування (телефон: 446-91-72).

Хозяйственным судом Днепропетровской области (49600, г. Днепропетровск, ул. Куйбышева, 1а) 10.01.2002г. по делу № Б 26/259/01 вынесено Постановление об открытии ликвидационной процедуры и признании банкротом Закрытого акционерного общества Промышленная группа «Ермак» (местонахождение: г. Днепропетровск, ул. Метростроевская, 5, кв. 371, р/счет № 26001118380001 в КБ «Приватбанк» г. Днепропетровска, МФО 305299, свидетельство № 0485892, ИНН 244353404670).

Ликвидатором назначен Талан Р. Г., лицензия № 047643.

Претензии кредиторов принимаются в течение месяца со дня публикации объявления о банкротстве.

До уваги акціонерів ОАО «Ливарник»

29 квітня 2002 р. об 11.00 за адресою: м. Павлоград, вул. Промислова, 1 відбудуться загальні збори акціонерів товариства, реєстрація з 10.00 до 11.00. Для прийняття участі у зборах при собі необхідно мати документи, засвідчуючі особу, представникам акціонерів, окрім того — довіреність, на право участі у зборах.

Порядок денний:

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності товариства за 2001 р. та визначення основних напрямів діяльності на 2002 р.
2. Звіт Спостережної ради про роботу за звітний період.
3. Затвердження звіту та висновків Ревізійної комісії за 2001 р.
4. Розподіл прибутку товариства за підсумками роботи у 2001 р. та затвердження нормативів розподілу прибутків на 2002 р.
5. Затвердження фінансового плану на 2002 р.
6. Обрання членів правління та ревізійної комісії.
7. Про внесення змін та доповнень до Статуту.
8. Про внесення змін та доповнень до внутрішніх нормативних документів.

Ψ

Десята муза: історія

3. Зірка змінює амплуа

Юлія Солнцева, кінозірка німого кіно, прибула до Одеси 1927 року, щоб зніматися в ролі головної героїні у кінострічці «Аеліта» за однойменним романом Олексія Толстого. Цю роль вона вважала черговою сходинкою до вершин своєї акторської слави (їй справді пророкували блискучу перспективу) й ніколи навіть по думки не припускала, що ця роль для неї — остання.

Саме в Одесі, як згодом згадувала Юлія Іполитівна, вона вперше побачила щойно знятий тут Олександром Довженком фільм «Звенигора»: «Я була буквально приголомшена... Людина, яка поставила такий фільм, сказала я собі, геніальна».

А невдовзі (було це на початку 1928 року) Солнцева, готуючись до зйомок, сиділа в одному з павільйонів кіностудії і переглядала фотографії, на яких було зафіксовано сцени її гри. Почула, як хтось підійшов ззаду. З-за плеча простягнулась рука, і отой хтось, показуючи на фото, мовив: «Це мене. Це кепсько, викиньте». Хотіла було вже «відшити» нахабу, озирнулася... Поруч стояв Довженко.

...Через рік вони одружаться. «Я полишила свою акторську професію, — писала потім Солнцева. — Я воліла працю-

вати разом з Олександром Петровичем над його фільмами. І я стала його помічником. Це було для мене найбільшим щастям».

Немало праці й хисту вкла-ла вона у Довженкові фільми «Арсенал» та «Іван», «Щорс» і «Земля», «Життя у цвіту» й «Зачарована Десна»... «Поему про море», під час роботи над якою Олександра Петровича не стало, вона закінчувала вже сама. А потім екранізувала «Незабутнє» — за новелами О. Довженка часів війни...

В Одесі зовсім близько від кіностудії є вулиця Довженка. Десь тут, певно, Сашко призначав побачення Юлії, резуль-татом яких стала, зокрема, і зміна її творчого амплуа — з акторського на режисерське. Кінематограф від того, гадаю, не програв.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Музейні хроніки

Новий будинок для раритетів

Первісно український музей, заснований в Нью-Йорку місцевою українською громадою 1976 року, розташовувався на Другій авеню. Незабаром він відсвяткує новосілля в новому приміщенні в Манхеттені. За попередніми прогнозами, для спорудження нового триповерхового будинку загальною площею 25 тисяч квадратних футів буде потрібно 7,6 мільйона доларів.

У фондах музею — більш як 40 тисяч експонатів, що належать здебільшого до розряду красних мистецтв і народних ремесел, а також старовинні картини і документи, фотографії, які ілюструють сто років існування української діаспори у США, раритетні книги. Справжня гордість експозиції — твори українсько-американських класиків XX століття, зокрема, роботи скульптора, живописця і графіка Олександра Архипенка та живописця, піонера в дизайні книжок початку XX століття, Василя Кричевського.

Олег БАЙДА.

За кадром

Двічі матуся і найкраща актриса року

Другого дня календарної весни Ольга Сумська, актриса і ведуча «Імперії кіно» на каналі «1+1», народила другу доньку. Дівчинку назвали Ганною на честь мами Ольги. Щасливий тато, Віталій Борисюк, актор театру ім. Франка, не був у пологовій залі, він переживав за дверима, ні на хвилину не залишаючи свого посту. Щасливу матусю і дівчинку виписали з лікарні. А завтра Ольга Сумська вийде на подіум палацу «Україна», щоб отримати звання найкращої актриси року на Всеукраїнському конкурсі «Людина року».

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Особливе бачення Ігоря Гайдая

Об'єктивний погляд

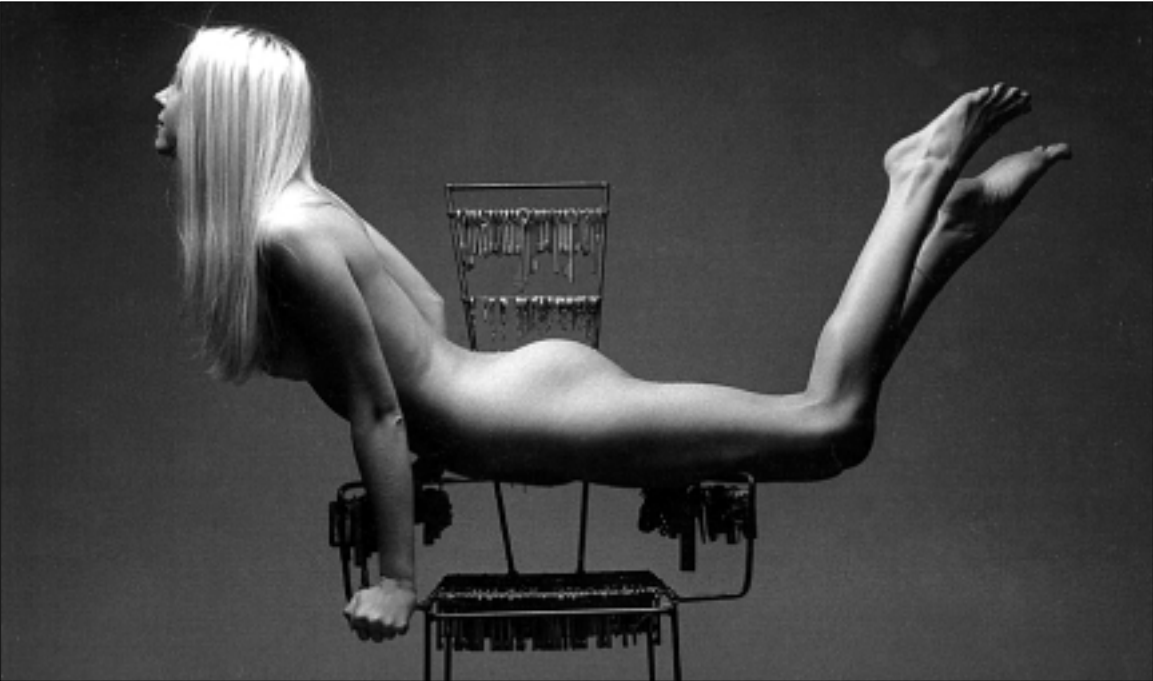
Ігор Гайдай — дуже серйозна людина. Він дивиться на світ крізь призму своїх окулярів та об'єктивів. І бачить його зовсім інакше, ніж ми. Він — фотохудожник.

Ігор Гайдай — смішна людина. Зустрічати гостей, які завітали на презентацію нового приміщення його фотостудії у центрі Києва, він вийшов у яскраво-жовтих черевиках та строкатій краватці. Ця уніформа — не кіч, а швидше відображення внутрішнього змісту її власника. Незнайка на Місяці та Гайдай, який живе у своєму особливому світі, — дуже схожі за духом, за вмінням вигадувати і дивувати.

Ігор Гайдай — романтик. Він переконаний, що в світі немає нічого прекраснішого та загадковішого за жінку. Митець не розгадує, а розпізнає в кожній жінці її загадку і фіксує це у своїх роботах. Я не розповідатиму про те, що хотів сказати автор своїми фотокартинами. Вони не потребують коментарів. Достатньо подивитися і відчутти настрій добра, світла та любові.

Ігор Гайдай — шукач. Він увесь час перебуває в творчому пошуку. Зазвичай він не ловить миттєвості. Він їх режисує. І від цього вони ще прекрасніші. Нині Ігор чаклує над новим проектом під назвою «Різні люди». Перед об'єктивом його фотокамери, встановленої у студії за однакового освітлення, позують різні люди. Вони не професійні моделі. Вони — громадяни нашої країни. Гайдай створює груповий портрет нації. Це суб'єктивний погляд митця на соціум, а не фотографічне соціопитування. В проекті поєднано документальну та студійну фотографію.

Ольга ВІТЕР.

Теле

Зміна складу

Подейкують, що канал «СТБ» готує для телекомпанії «BizTV» жарт до 1 квітня. А саме — збирається припинити її мовлення у своєму ефірі. Музичний вакуум нібито буде заповнено власними силами. Згідно з однією із версій, це пов'язано з тим, що керівництво «СТБ» вирішило організувати свій музичний департамент і заповнювати денний ефір власними програмами.

Водночас у планах «BizTV» відкриття власного музичного професійного каналу. А поки що готуються змінити заставку до хіт-параду «Українська двадцятка». Її бойовничий сюжет і красивих дівчат із «ВІА Гри» буде знято на кіноплівку.

Розумний клуб

У вечірньому березневому ефірі «Студії 1+1» тричі на тиждень вестиме дискусійну роботу новий інтелектуальний телеклуб «ОстаNNя Барикада». По суті, програма являє собою телевізійний інтелектуальний клуб без призивів і романтичних подорожей, де найбіль-

ше поціновуватиметься насолода висловлювати свої думки, обстоювати переконання і бути почутим. До клубу «ОстаNNя Барикада» увійдуть неординарні представники української інтелігенції, здатні на одному рівні з філософом Мирославом Поповичем, поетом Лесем Подерв'янським та іншими до «неквадратного мислення».

Лікнеп для простакуватих

А по понеділках у вечірньому ефірі «Інтеру» навчальні семінари для аферистів. Не відходячи від телевізора, можна навчитися мистецтву ошукувань, махінацій та «кидань». Новий проект ТПА «Мелорама» — кримінал-шоу «Афера» — спільно зі свідками, експертами та глядачами в іронічній формі розкриватиме найнеймовірніші та наймасштабніші містифікації, пов'язані з діяльністю послідовників Остапа Бендера.

Перші п'ять програм проекту «Афера» присвячено вуличним «кидалам», фінансовим пірамідам та трастам, професійним жебракам, виборам, шлюбним аферистам.

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos